

Facultade de Filoloxía e Tradución

(*)

Horarios

Horarios

http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=74

Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V01G400V01905	Sintaxe da lingua galega II	1c	6
V01G400V01906	Historia interna da lingua galega	1c	6
V01G400V01907	Variación e historia externa da lingua galega	2c	9
V01G400V01915	Pragmática e discurso	1c	6
V01G400V01916	Semántica e léxico	1c	6
V01G400V01917	Gramática do español	2c	9
V01G400V01925	Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-I	1c	6
V01G400V01926	Xénero e literatura: Galicia e os países lusófonos	1c	6
V01G400V01927	Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-II	2c	9
V01G400V01935	Literatura española dos séculos XX-XXI	1c	6
V01G400V01936	Literatura hispanoamericana I	1c	6
V01G400V01937	Literatura hispanoamericana II	2c	9
V01G400V01955	Informática para lingüística	1c	6
V01G400V01956	Dicionarios electrónicos	1c	6
V01G400V01957	Producción multimodal de textos dixitais	2c	9
V01G400V01965	Prácticas textuais: Poesía	1c	6

V01G400V01966	Prácticas textuais: Novos formatos	1c	6
V01G400V01967	Prácticas textuais: Ensaio	2c	9
V01G400V01975	Espectáculo teatral	1c	6
V01G400V01976	Feminismos	1c	6
V01G400V01977	Estudos transatlánticos	2c	9
V01G400V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Sintaxe da lingua galega II				
Materia	Sintaxe da lingua galega II			
Código	V01G400V01905			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Profesorado	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Correo-e	xandre@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	Aproximación ós esquemas coordinativos con 'e' en galego, ós marcadores discursivos e ás relacións sintácticas interoracionais en galego tendo en conta os enunciados e os parágrafos que constitúen.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
- Saber describir en termos sintácticos un feito lingüístico en galego.	CB1 CG1 CE1 CT1
- Saber analizar sintácticamente enunciados en galego dun modo argumentado.	CB5 CG7 CE2 CT2
- Saber interpretar os elementos que modifican a gramaticalidade de enunciados en galego.	CG8 CE5 CT3
- Saber usar e explicar construcións sintácticas diferenciais do galego.	CE8 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos	
Tema	
1. As construcións coordinadas en galego	1.1. A conxunción copulativa "e"
2. Entre a gramática e o discurso	2.1. Conxunción e locucións conxuntivas galegas 2.2. Marcadores discursivos en galego
3. Parataxe e hipotaxe oracionais	3.1. Introducción 3.2. O caso galego

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	14	62	76
Resolución de problemas	10	10	20
Lección maxistral	16	10	26
Actividades introdutorias	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	18	20
Observación sistemática	2	0	2
Presentación	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	<p>Cada discente elaborará individualmente dous traballos escritos seguindo as indicacións do profesor: un sobre o punto 1.1. e outro sobre o punto 4. do temario.</p> <p>Todo o alumnado (presencial e SEMIPRESENCIAL) entregará unha copia en papel e subirá a versión definitiva dos traballos á plataforma Faitic (incluíranse todos os ficheiros empregados na elaboración, tamén BD, corpus e diapositivas da presentación se as houber).</p> <p>Dedicaranse aulas presenciais a explicar a metodoloxía destes traballos. Ó longo do curso farase, tamén na aula, un seguimento deles, sobre todo do segundo. É moi recomendable para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL asistir a algunha destas sesións de aula -fixaranse ó longo do curso- (se alguén non puider ir a ningunha, deberá fixar unha titoría co docente).</p>
Resolución de problemas	<p>Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados cos contidos da materia. Empregaranse como complemento da lección maxistral.</p> <p>O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma Faitic das prácticas, que deberá entregar no prazo que se marque. Despois, o profesor, en función da natureza do exercicio, devolveraaas corrixidas, fornecerá un solucionario de autocomprobación ou fixará unha titoría para explicalas.</p>
Lección maxistral	<p>Nela o docente exporá os contidos da materia, bases teóricas e lecturas relacionadas con elas, directrices ou explicacións a partir dos exercicios prácticos. Aconséllase levar os contidos da materia ó día.</p> <p>O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma Faitic dos materiais necesarios para preparar todos os contidos que se desenvolvan. Empregaranse, para iso, ficheiros en formato pdf (por veces o profesor tamén os poderá enviar por correo electrónico).</p>
Actividades introdutorias	<p>Desenvólvense o primeiro día de aulas e, nelas, realízase un percorrido explicativo polos eixes sobre os que pivotará o curso. Entregarase un cronograma xeral da materia.</p> <p>O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL tamén pode asistir a esta sesión. En todo caso o docente faralles chegar o cronograma xeral da materia.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	<p>Alén das indicacións precisas que se proporcionarán nalgunha aula específica para poder desenvolver os traballos, ó longo do curso non só se atenderán na aula todas as consultas individuais, senón que se realizará nela abundante práctica. Por suposto, nas horas de titoría tamén se resolverán todas as consultas relacionadas coa súa elaboración. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL poderá realizar as consultas sobre a elaboración dos traballos a través da plataforma Faitic, do correo electrónico ou, preferiblemente, nalgunha titoría. Se a cantidade de alumnado semipresencial así o aconsellar, poderase realizar algunha titoría en grupo, tipo seminario.</p>

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Traballo tutelado	Os traballos, individuais, son obrigatorios tanto para o alumnado presencial coma para o SEMIPRESENCIAL. A data límite de entrega coincidirá coa data do exame (en cada unha das dúas edicións das actas). A proporción do seu valor será de 15%-40%, respectivamente.	55	CB1 CB5 CG1 CG7 CG8	CE1 CE2 CE5 CE8	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas	Ó longo do cuadrimestre o docente especificará as actividades prácticas que serán avaliadas. É preciso que se vaian entregando dentro dos límites que se poñan. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL esta epígrafe alcanza un 15% da cualificación final, por iso deberá levar a cabo algunha práctica avaliada a maiores ou realizar máis exhaustivamente algunha das que se propoñan (sempre seguindo as indicacións do docente).	10	CB5 CG7 CG8	CE1 CE2 CE5	CT1 CT2 CT6 CT8 CT10 CT11 CT12
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado de avaliación continua (tanto presencial coma SEMIPRESENCIAL) realizará unha proba escrita na data oficial proposta no calendario da FFT (para calquera das dúas edicións das actas) sobre os contidos teórico-prácticos da materia, se non os foi superando a través de exames/probas parciais ó longo do cuadrimestre.	22	CB1 CB5 CG1 CG7	CE1 CE2 CE5 CE8	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Observación sistemática	Valorarase a asistencia regular cunha participación activa nas aulas maxistras. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL este 5% da nota sumarase na metodoloxía "Resolución de problemas e/ou exercicios".	5	CG1	CE1 CE2	CT1 CT2 CT3
Presentación	Un 8% da cualificación do traballo titorizado correspóndelle á exposición oral dos traballos na aula. Para o alumnado presencial a distribución será 3%-5% para cada un dos traballos, respectivamente. O alumnado SEMIPRESENCIAL só deberá expoñer oralmente na aula o segundo deles (que valerá un 8%). As exposicións durarán aproximadamente, para o alumnado presencial, 5 e 10 minutos, respectivamente, e para o alumnado SEMIPRESENCIAL entre 12 e 15 minutos. Nestas exposicións non se poderá ler. Poderase empregar un pequeno guión ou acompañar a exposición de axudas audiovisuais, mais a presentación oral non pode constituír a simple lectura deste material.	8	CB1 CG8	CE1 CE2 CE5	CT1 CT2 CT6 CT8 CT10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Por defecto, enténdese que o alumnado opta por un sistema de avaliación continua; se así non for, deberá comunicar nas dúas primeiras semanas do curso a súa intención de se presentar á avaliación única permitida pola Universidade de Vigo.

-Avaliación continua (para quen (a) asista regularmente ás aulas presenciais -in situ ou a distancia- e (b) entregue as tarefas respectando os prazos e as indicacións do profesor -(a) e (b) para o alumnado presencial e só (b) para o SEMIPRESENCIAL-): para poder facer a media final ponderada, haberá que superar traballos, exames escritos e prácticas avaliadas. Todas as prácticas, actividades e traballos solicitados polo docente teñen que se entregar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Aquelas probas que non se superen na primeira edición das actas (xaneiro) poderanse recuperar na segunda edición das actas (xuño/xullo), co límite de entrega situado na data fixada pola FFT para o exame. Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir co requisito (a), deberallo comunicar ó docente, que propondrá outras actividades compensatorias.

-Avaliación única (admitida pola Universidade de Vigo): poderase superar a materia, en calquera das dúas edicións de actas (xaneiro e xullo), a través dun exame final escrito de todos os contidos teórico-prácticos da materia [40%] (que se realizará nas datas fixadas pola FFT no seu calendario oficial) e mais de dous traballos (seguindo as indicacións do docente) [15%-45%]. Cómpre superar tanto o exame coma os traballos (en cada unha das convocatorias) para poder aprobar a materia. É obrigatorio a presentación oral dos traballos (fixarase a data da exposición co docente). Aínda que se opte por un sistema de avaliación única aconséllase a asistencia ás aulas.

A copia ou o plaxio, total ou parcial, será avaliado cun cero na proba (traballo, práctica ou exame) en que se detecte. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma FAITIC (novidades, documentos, cualificacións) e estar ó tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

Todas as consultas realizadas por correo electrónico serán atendidas no horario de titorías.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Álvarez, R., "**Os nexos e a sintaxe**", Univ. de Santiago de Compostela, 1992

Álvarez, R. e X. Xove, "**Gramática da lingua galega**", Galaxia, 2002

Álvarez, R.; H. Monteagudo e X. L. Regueira, "**Gramática galega**", 2, Galaxia, 1995

Cidrás, Francisco e Francisco Dubert-García, "**A gramática galega, un río de curso curto e sinuoso. Panorama histórico dos estudos gramaticais sobre o galego**", 2017

Freixeiro Mato, X. R., "**Gramática da lingua galega**", 2, A Nosa Terra, 2002-2006

Freixeiro Mato, X. R., "**Tipos de marcadores discursivos no galego oral e escrito**", 2016

Rodríguez Guerra, A., "**Os dicionarios galegos e os marcadores discursivos operadores e de control de contacto**", 2018

Bibliografía Complementaria

García Gondar, F. (dir.), "**BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega**", Centro de Investigacións Ramón Piñeiro, **Na aula fornecerase outras referencias bibliográficas máis específicas. Aconséllase a consulta directa, a través da biblioteca, das fontes bibliográficas.**

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Sintaxe da lingua galega I/V01G400V01903

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

* Metodoloxías docentes que se modifican

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas que se modifican
[Proba anterior] => [Proba nova]

* Novas probas

* Información adicional

Aínda que houbera que substituír a docencia presencial in situ (na FFT) por docencia presencial a distancia, co emprego das ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (nomeadamente o Campus Remoto e tamén Fatic -alén do correo electrónico e dalgún outro recurso útil-), non debería de ser preciso modificar a planificación (metodoloxías, contidos, avaliación e titorías) aquí exposta, coa salvidade da propia adaptación motivada polo uso das tecnoloxías da información e da comunicación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Historia interna da lingua galega**

Materia	Historia interna da lingua galega			
Código	V01G400V01906			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Profesorado	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Correo-e	xandre@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	Percorrido sistemático polos principais cambios lingüísticos (fonético-fonolóxicos, morfolóxicos, sintácticos e léxicos) que levaron do latín ó galego moderno.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE12	Coñecemento da evolución histórica interna e externa do galego.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Coñecemento dos principais cambios lingüísticos (fonolóxicos, morfosintácticos e léxicos) que caracterizaron a lingua galega ao longo dos séculos.	CB1	CG1	CE2	CT1
	CB2	CG2	CE5	CT2
	CB5	CG2	CE12	CT3
				CT6
				CT8
		CG11		
		CG12		
		CG13		
		CG15		
		CG16		
		CG25		
		CG26		

Contidos

Tema	
1. O léxico	1.1. Historia do léxico galego 1.2. A formación de palabras no galego medieval

2. Principais cambios fonético-fonolóxicos no paso do latín ó galego	2.1. Introducción 2.2. O sistema vocálico 2.3. O sistema consonántico
3. Principais cambios morfolóxicos do latín ó galego	3.1. Formas léxicas (eido nominal e verbal) 3.2. Formas gramaticais
4. Da sintaxe latina á galega	4.1. Orde de constituíntes funcionais 4.2. Esquemas e funcións oracionais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Resolución de problemas	18	10	28
Lección maxistral	16	10	26
Traballo tutelado	6	20	26
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	60	62
Observación sistemática	2	0	2
Presentación	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Desenvólvense o primeiro día de aulas e, nelas, realízase un percorrido explicativo polos eixes sobre os que pivotará o curso. Entregarase un cronograma xeral da materia. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL tamén pode asistir a esta sesión. En todo caso o docente faralles chegar o cronograma xeral da materia.
Resolución de problemas	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados cos contidos da materia. Empregarase como complemento da lección maxistral. Nalgunha ocasión pódense entregar anticipadamente para que o alumnado os poida preparar con certo adianto. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma Faitic das prácticas, que deberá entregar no prazo que se marque. Despois, o profesor, en función da natureza do exercicio, devolveraaas corrixidas, fornecerá un solucionario de autocomprobación ou fixará unha titoría para explicalas.
Lección maxistral	Nestas aulas o docente exporá os contidos da materia, bases teóricas e lecturas relacionadas con elas, directrices ou explicacións a partir dos exercicios prácticos. Aconséllase vivamente levar os contidos da materia ó día. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma Faitic dos materiais necesarios para preparar todos os contidos que se desenvolvan. Empregarase, para iso, ficheiros en formato pdf (por veces o profesor tamén os poderá enviar por correo electrónico).
Traballo tutelado	Cada discente elaborará individualmente un traballo escrito seguindo as indicacións que o profesor dará no inicio do curso. Todo o alumnado (presencial e SEMIPRESENCIAL) entregará unha copia en papel e subirá a versión definitiva do traballo á plataforma Faitic (incluíranse todos os ficheiros empregados na elaboración, tamén BD, corpus e diapositivas da presentación se as houber). O segundo día de aulas explicarase a metodoloxía deste traballo. Recoméndaselle ó ALUMNADO SEMIPRESENCIAL que asista a esta sesión, mais quen non puiden asistir deberá poñerse en contacto o máis axiña posible co docente para fixar unha titoría. Ó longo do curso as dúbidas ou consultas que haxa resolveranse sobre todo nas horas de titoría.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Alén das indicacións do comezo do curso, ó longo das semanas atenderanse as consultas individuais que haxa sobre a elaboración do traballo. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL poderá realizar as consultas a través da plataforma Faitic, do correo electrónico ou, preferiblemente, nalgunha titoría. Se a cantidade de alumnado semipresencial así o aconsellar, poderase realizar algunha titoría en grupo, tipo seminario.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Resolución de problemas	Ó longo do cuadrimestre o docente especificará as actividades prácticas que serán avaliadas. É preciso que se respecten os prazos de entrega. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL esta epígrafe alcanza un 25% da cualificación final, por iso deberá levar a cabo algunha práctica avaliada a maiores ou realizar máis exhaustivamente algunha das que se propoñan (sempre seguindo as indicacións do docente).	20	CB1 CB2 CB5	CG1 CG7	CE2 CE5 CE12	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8
Traballo tutelado	O traballo, individual, é obrigatorio tanto para o alumnado presencial coma para o SEMIPRESENCIAL. A data límite de entrega coincidirá co día do exame fixado pola FFT. Centrarase no tema 1 do programa (léxico).	10	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG7 CG9	CE2 CE5 CE12	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado de avaliación continua (tanto presencial coma SEMIPRESENCIAL) realizará unha proba escrita -sempre presencial- na data oficial proposta no calendario da FFT (para calquera das dúas edicións das actas) sobre os contidos teórico-prácticos da materia que non fose superando ó longo dos exames/probas parciais previos (na mesma data para todo o estudiantado de avaliación continua).	60	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG7 CG9	CE2 CE5 CE12	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8
Observación sistemática	Valorarase a asistencia regular cunha participación activa nas aulas maxistrais. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL este 5% da nota sumarase na metodoloxía "Resolución de problemas e/ou exercicios".	5		CG1	CE2	CT1 CT2 CT3
Presentación	Un 5% da cualificación do traballo correspóndelle á exposición oral na aula (que terá que facer tanto o alumnado presencial coma o SEMIPRESENCIAL). As exposicións durarán, aproximadamente, 10 minutos. Nelas non se poderá ler. Poderase empregar un pequeno guión ou acompañar a exposición de axudas audiovisuais, mais a presentación oral non pode constituír a simple lectura deste material.	5	CB1	CG1	CE2 CE5	CT1 CT2 CT6 CT8

Outros comentarios sobre a Avaliación

Por defecto, enténdese que o alumnado opta por un sistema de avaliación continua; se así non for, deberá comunicar nas dúas primeiras semanas do curso a súa intención de se presentar á avaliación única permitida pola Universidade de Vigo.

-Avaliación continua (para quen (a) asista regularmente ás aulas presenciais -in situ ou a distancia- e (b) entregue as tarefas respectando os prazos e as indicacións do profesor -(a) e (b) para o alumnado presencial e só (b) para o SEMIPRESENCIAL-): para poder facer a media final ponderada, haberá que superar traballos, exames escritos e prácticas avaliadas. Todas as prácticas, actividades e traballos solicitados polo docente teñen que se entregar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Aquelas probas que non se superen na primeira edición das actas (xaneiro) poderanse recuperar na segunda edición das actas (xuño/xullo), co límite de entrega situado na data fixada pola FFT para o exame. Se por causa xustificada algún estudante non pode cumprir co requisito (a), deberallo comunicar ó docente, que propondrá outras actividades compensatorias.

-Avaliación única (admitida pola Universidade de Vigo): poderase superar a materia, en calquera das dúas edicións de actas (xaneiro e xullo), a través dun exame final escrito de todos os contidos teórico-prácticos da materia [60%] (que se realizará nas datas fixadas pola FFT no seu calendario oficial) e mais dun traballo (seguindo as indicacións do docente) [40%]. Cómpre superar tanto o exame coma o traballo (en cada unha das convocatorias) para poder aprobar a materia. Aínda que se opte por un sistema de avaliación única aconséllase a asistencia ás aulas.

A copia ou o plaxio, total ou parcial, será avaliado cun cero na proba (traballo, práctica ou exame) en que se detecte. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudiantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma FAITIC (novidades, documentos, cualificacións) e estar ó tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

Todas as consultas realizadas por correo electrónico serán atendidas no horario de titorías.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ferreiro, M., **Gramática histórica galega. I. Fonética e morfosintaxe. II. Lexicoloxía**, 4ª / 2ª, Laiovento, 1999 / 2001
García de Diego, V., **Elementos de gramática histórica gallega (Fonética-Morfología)**, Reed. facsimilar, Univ. de Santiago de Compostela, 1984 [1909]
González Seoane, E. (dir.) et alii, **Diccionario de diccionarios do galego medieval**, Univ. de Santiago de Compostela, 2006
Mariño Paz, R., **Historia da lingua galega**, 2ª, Sotelo Blanco, 1999
Mariño Paz, R., **Fonética e fonoloxía históricas da lingua galega**, Xerais, 2017
Mariño Paz, R., **Historical Phonetics and Phonology**, De Gruyter, (No prelo)
Mariño Paz, R. e X. Varela Barreiro (eds.), **Lingüística histórica e edición de textos galegos medievais**, Universidade de Santiago de Compostela, 2015
Mattos e Silva, R. V., **O portugués arcaico: fonoloxía, morfoloxía e sintaxe**, Contexto, 2006
Pinkster, H., **The Oxford Latin Syntax**, Oxford University Press, 2015
Varela Barreiro, X. e R. Pichel, **Panorama actual da lingüística histórica galega**, 2017

Bibliografía Complementaria

Corominas, J. e J. A. Pascual, **Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico**, Gredos, 1980-1991
García Gondar, F. (dir.), **BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega**, Centro de Investigacións Ramón Piñeiro, 2012
López Viñas, X., **A formación de palabras no galego medieval: a afixación**, Tese de Doutoramento, Universidade da Coruña, 2012
Rodríguez Guerra, A. (ed.), **Lingüística histórica e dialectoloxía: coordenadas do cambio lingüístico**, Universidade de Vigo, 2016
Rodríguez Guerra, A. e X. B. Arias Freixedo (eds.), **The Vindel Parchment and Martin Codax / O Pergamiño Vindel e Martin Codax. The Golden Age of Medieval Galician Poetry / O esplendor da poesía galega medieval**, John Benjamins Publishing Company, 2018

Na aula fornecerase outras referencias bibliográficas máis específicas. Aconséllase a consulta directa, a través da biblioteca, das fontes bibliográficas.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Latín e literatura grecolatina/V01G400V01403
Fonética e fonoloxía da lingua galega/V01G400V01902
Morfoloxía da lingua galega/V01G400V01901
Sintaxe da lingua galega I/V01G400V01903

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

- * Metodoloxías docentes que se manteñen
- * Metodoloxías docentes que se modifican
- * Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
- * Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
- * Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
- * Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

- * Probas xa realizadas
- Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas pendentes que se manteñen
Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas que se modifican
[Proba anterior] => [Proba nova]

* Novas probas

* Información adicional

Aínda que houbera que substituír a docencia presencial in situ (na FFT) por docencia presencial a distancia, co emprego das ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (nomeadamente o Campus Remoto e tamén Faitic -alén do correo electrónico e dalgún outro recurso útil-), non debería de ser preciso modificar a planificación (metodoloxías, contidos, avaliación e titorías) aquí exposta, coa salvidade da propia adaptación motivada polo uso das tecnoloxías da información e da comunicación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Variación e historia externa da lingua galega**

Materia	Variación e historia externa da lingua galega			
Código	V01G400V01907			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OP	4	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Costas González, Xosé Henrique			
Profesorado	Costas González, Xosé Henrique			
Correo-e	xcostas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Aproximación á historia externa e mais do léxico da lingua galega, así como á súa variación sociolectal e, sobre todo, diatópica.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE12	Coñecemento da evolución histórica interna e externa do galego.
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
- Coñecer as variedades xeográficas do galego e recoñecer a súa validez oral.	CB1 CG1 CE2 CT1 CB2 CG2 CE12 CT2
- Saber interpretar a variedade culta á luz da última historia externa do galego: dificultades de implantación, identificación, interferencias etc.	CB5 CG6 CE15 CT3 CG7 CT6 CG9 CT8
- Coñecemento do galego culto vs. galegos populares, dialectais (galego urbano vs. galegos rurais).	CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos	
Tema	
1. A variación diatópica	1.1. Historia dos estudos dialectais galegos 1.2. ALGa, ALPi e ALBi 1.3. Bloques e áreas lingüísticas do galego 1.4. O galego exterior
2. Historia social da lingua galega no XX	2.1. O proceso normalizador desde 1970 2.2. O proceso normativizador desde 1970 2.3. Normalización, dinamización, revivificación.
3. As variedades diafásicas e diastráticas	3.1.- A variación diafásica. Tipoloxía. 3-2- A variación diastrática. Tipoloxía.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Traballo tutelado	24	71	95
Resolución de problemas	16	12	28
Lección maxistral	26	10	36
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	60	64

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	<p>O primeiro día de aulas realizarase un percorrido explicativo polos eixes sobre os que pivotará o curso. Entregarase un cronograma da materia.</p> <p>O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL tamén pode asistir a esta sesión. En todo caso o docente faralles chegar o cronograma da materia.</p> <p>O ALUMNADO NON PRESENCIAL poderá seguir as aulas por vídeos e titorías a través dos medios telemáticos dispostos pola UVigo.</p>
Traballo tutelado	<p>Cada discente elaborará individualmente dous traballos escritos, seguindo as indicacións do profesor, sobre os puntos 3. e 5. do temario.</p> <p>Todo o alumnado entregará unha copia en papel e subirá a versión definitiva dos traballos á plataforma Faitic.</p> <p>Dedicaranse aulas presenciais a explicar a metodoloxía destes traballos. Ó longo do curso farase, tamén na aula, un seguimento deles.</p> <p>É moi recomendable para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL asistir a algunha destas sesións de aula - fixaranse ó longo do curso- (se alguén non puider ir a ningunha, deberá acordar unha titoría co docente).</p> <p>O ALUMNADO NON PRESENCIAL recibirá titorías e sesións virtuais seguindo as canles establecidas pola UVigo.</p>
Resolución de problemas	<p>Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados cos contidos da materia. Empregaranse como complemento da lección maxistral.</p> <p>O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL disporá na plataforma Faitic das prácticas, que deberá entregar no prazo que se marque. Despois, o profesor, en función da natureza do exercicio, devolveraaas corrixidas, fornecerá un solucionario de autocomprobación ou fixará unha titoría para explicalas.</p>
Lección maxistral	<p>Nestas sesións, o docente exporá os contidos da materia, bases teóricas e lecturas relacionadas con elas, directrices ou explicacións a partir dos exercicios prácticos. Aconséllase levar os contidos da materia ó día.</p> <p>O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL disporá na plataforma Faitic dos materiais necesarios para preparar todos os contidos que se desenvolvan. Empregaranse, para iso, ficheiros en formato pdf (por veces o profesor tamén os poderá enviar por correo electrónico).</p>

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Traballo tutelado Alén das indicacións precisas que se proporcionarán nalgunha aula específica para poder desenvolver os traballos, ó longo do curso non só se atenderán na aula todas as consultas individuais, senón que se realizará nela abundante práctica. Por suposto, nas horas de titoría tamén se resolverán todas as consultas relacionadas coa súa elaboración. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL poderá realizar as consultas sobre a elaboración dos traballos a través da plataforma Fatic, do correo electrónico ou, preferiblemente, nalgunha titoría presencial ou virtual. Se a cantidade de alumnado semipresencial así o aconsellar, poderase realizar algunha titoría en grupo, tipo seminario.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Os traballos, individuais, son obrigatorios tanto para o alumnado presencial coma para o SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL. A data límite de entrega coincidirá coa data do exame (en cada unha das dúas edicións das actas). A proporción do seu valor será 20%-30%, respectivamente. Un 7% da cualificación correspóndelle á exposición oral dos traballos na aula. Tanto para o alumnado presencial coma para o SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL a distribución será 3%-4% para cada un dos traballos, respectivamente. As exposicións durarán aproximadamente, tanto para o alumnado presencial coma SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL, 7 e 10 minutos, respectivamente. Nestas exposicións non se poderá ler. Poderase empregar un pequeno guión ou acompañar a exposición de axudas audiovisuais, mais a presentación oral non pode constituír a simple lectura deste material. As exposicións poderan ser virtuais, enviándose no formato que o alumnado desexe.	50	CB1 CG1 CE2 CT1 CB2 CG2 CE12 CT2 CB5 CG6 CE15 CT3 CG7 CT6 CG9 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas	Ao longo do cuadrimestre o docente especificará as actividades prácticas que serán avaliadas. É preciso que se vaian entregando dentro dos límites que se poñan. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL esta epígrafe alcanza un 17% da cualificación final, por iso deberá levar a cabo algunha práctica avaliada a maiores ou realizar máis exhaustivamente algunha das que se propoñan (sempre seguindo as indicacións do docente).	12	CB1 CG1 CE2 CT1 CB2 CG7 CE12 CT2 CB5 CE15 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10
Lección maxistral	Valorarase a asistencia regular cunha participación activa nas aulas maxistras, que se poderán seguir on-line para o alumnado semipresencial e non presencial. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL este 5% da nota sumarase na metodoloxía "Resolución de problemas e/ou exercicios".	5	CB1 CG2 CE2 CT3 CG7 CE12 CT6 CE15 CT9
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado que opte pola avaliación continua realizará unha proba escrita -presencial ou virtual- na data oficial proposta no calendario da FFT (para calquera das dúas edicións das actas) sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Se as circunstancias así o aconsellaren, poderase realizar un exame parcial previo, liberador de materia (na mesma data para todo o alumnado de avaliación continua).	33	CB1 CG1 CE2 CT1 CB2 CG2 CE12 CT2 CB5 CG6 CE15 CT3 CG7 CT6 CG9 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todo o alumnado deberá decidir ó comezo do curso se opta por un sistema de avaliación continua ou por outro de avaliación única.

-Avaliación continua (para quen (a) asista regularmente ás aulas, de maneira presencial ou telemática, e (b) entregue as tarefas respectando os prazos e as indicacións do profesor -(a) e (b) para o alumnado presencial e só (b) para o SEMIPRESENCIAL E NON PRESENCIAL -): para poder facer a media final ponderada, haberá que superar traballos, exame escrito e prácticas avaliadas. Todas as prácticas, actividades e traballos solicitados polo docente teñen que se entregar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Os discentes que non perdan o dereito á avaliación continua poderán recuperar na segunda edición das actas (xullo), na data fixada pola FFT, aquelas probas que non superasen na primeira

edición das actas (maio). Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir co requisito (a), deberallo comunicar ó docente, que poderá propoñer outras actividades compensatorias.

-Avaliación única (para o alumnado que opte por ela ou para quen non cumpra cos requisitos para a avaliación continua, ou renuncie a ela): poderase superar a materia, en calquera das dúas edicións de actas (maio e xullo), a través dun exame final escrito de todos os contidos teórico-prácticos da materia [40%] (que se realizará nas datas fixadas pola FFT no seu calendario oficial) e mais de dous traballos (seguindo as indicacións do docente) [25%-35%]. Cómpre superar tanto o exame coma os traballos (en cada unha das convocatorias) para poder aprobar a materia. Aínda que se opte por un sistema de avaliación única aconséllase a asistencia ás aulas.

A copia ou o plaxio, total ou parcial, será avaliado cun cero na proba (traballo, práctica ou exame) en que se detecte. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

Todas as consultas realizadas por correo electrónico ou por medios informáticos (titoría virtual, skype etc.) serán atendidas no horario de titorías.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Álvarez Blanco, R.; Dubert García, F.; Sousa Fernández, X. (eds.), **Dialectoloxía e léxico**, ILG/CCG, 2002

Álvarez Blanco, R.; Dubert García, F.; Sousa Fernández, X. (eds.), **Lingua e territorio**, ILG/CCG, 2006

Costas González, X.-H., **O valego. As falas de orixe galega do Val do Ellas (Cáceres-Estremadura)**, Xerais, 2013

Fernández Rei, F., **Dialectoloxía da lingua galega**, 3ª, Xerais, 2003

Fernández Rei, F.; Álvarez Blanco, R.; González González, M.; Dubert García, F.; Sousa Fernández, X., **Atlas Lingüístico Galego**, ILG/FBdLM, 1990-2016

Ferreiro, M., **Gramática histórica galega. II. Lexicoloxía**, 2ª, Laiovento, 2001

Mariño Paz, R., **Historia da lingua galega**, 2ª, Sotelo Blanco, 1999

Monteagudo Romero, H., **Historia social da lingua galega: Idioma, sociedade e cultura a través do tempo**, Galaxia, 1999

Rodríguez Guerra, A. (ed.), **Lingüística histórica e dialectoloxía: Coordenadas do cambio lingüístico**, Univ. de Vigo, 2016

Sánchez Rei, X. M., **Lingua galega e variación dialectal**, Laiovento, 2011

Bibliografía Complementaria

García Gondar, F. (dir.), **BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega**, Centro de Investigacións Ramón Piñeiro,

Na aula fornecerase outras referencias bibliográficas máis específicas,

---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Fonética e fonoloxía da lingua galega/V01G400V01902

Historia interna da lingua galega/V01G400V01906

Plan de Continxencias

Descrición

MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS

* Metodoloxías docentes que se manteñen: todas, o único que decae son as prácticas de campo de dialectoloxía galega.

* Metodoloxías docentes que se modifican:

A gravación dialectal in situ é substituída por unha gravación dialectal tomada da rede.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
Por medio do despacho virtual previsto pola UVigo.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir: ningunha.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe: irase facilitando en función das circunstancias. En calquera caso, está previsto que o profesor proporcione os mapas dialectais do galego en formato pdf por correo electrónico ou pola plataforma campusremoto.uvigo.gal.

* Outras modificacións

ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN

* Probas pendentes que se manteñen: todas. Os exames poderanse realizar virtualmente se for o caso.

* Probas que se modifican: substitúese a análise dialectal feita in situ por unha gravación tomada da rede. A puntuación é a mesma.

* Información adicional: Na modalidade mixta, en que unha parte do estudiantado permanecerá na clase, e o resto do estudiantado seguirá as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas cás da modalidade presencial, adaptando grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Pragmática e discurso**

Materia	Pragmática e discurso			
Código	V01G400V01915			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Sueiro Justel, Joaquín			
Profesorado	Sueiro Justel, Joaquín			
Correo-e	jsueiro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Descrición da pragmática como disciplina que estuda os principios que regulan o uso da linguaxe na comunicación, é dicir, as condicións que determinan tanto o emprego dun enunciado concreto, por parte dun falante concreto nunha situación *comunicativa concreta, como a súa interpretación por parte do destinatario; doutra banda, en relación ao discurso, analizarase como unha práctica *discursiva en relación coa realidade social, lingüística, histórica, cultural e ideolóxica na que se produce.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Contidos

Tema	
1. Concepto de lingua. Repercusións teóricas e prácticas	1.1. Lingua como sistema e como uso 2.2. Lingua como enacción 2.3. Introducción á teoría do significado
2. A Pragmática	2.1. Concepto e caracterización 2.2. O papel da pragmática no estudo das linguas 2.3. Fonética, morfoloxía e sintaxe e a pragmática
3. Os actos de fala	3.1. A teoría de Grice. 3.2. As máximas e as súas propiedades. 3.3. Problemas do enfoque griceano.
4. Introducción ao estudio do significado	4.1. Significado, sentido e capacidade referencial 4.2. Mecanismos de activación do significado no discurso. 4.3. Implicaturas, implicacións e presuposicións.
5. Significado e intención	5.1. Significado intencional. 5.2. O enfoque de Grice. 5.3. A teoría da relevancia. 5.4. Aplicacións e problemas da relevancia.
6. O discurso	7.1. Tipos de discursos 7.2. Coherencia e cohesión 7.3. Progresión temática 7.4. Marcadores discursivos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	24	24	48
Estudo previo	4	20	24
Resolución de problemas	8	24	32
Debate	8	4	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	30	34

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo previo	*Busqueda, lectura e traballo de documentación, previo ás clases, que realiza o alumnado de forma autónoma.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a *ejercitación. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Estudo previo	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción... O profesor exporá ao alumnado uns traballos que ha de realizar de forma autónoma, baixo a supervisión do docente. O alumno ha de entregalos por correo electrónico na data acordada.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Lección maxistral	Avaliarase a asistencia, a participación activa nas clases na resolución de cuestións que se exporán na aula.	5	CB5	CG1 CG2 CG7 CG8 CG10	CE1 CE2 CE5 CE9	CT2 CT3 CT6 CT12
Estudo previo	*Busqueda, lectura e traballo de documentación, previo ás clases, que realiza o alumnado de forma autónoma.	5	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG7 CG10	CE1 CE2 CE5 CE8 CE9	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas	Esta proba está orientada a resolver os exercicios que exporá o profesor como complemento da parte teórica. O alumnado analizará alomenos dous fragmentos de discurso gravados. A corrección destes farase na aula para os alumnos presenciais.	30	CB1 CB2	CG1 CG7 CG10	CE1 CE2 CE5 CE8 CE9	CT1 CT3 CT6 CT8 CT10 CT12
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumno terá que superar dúas probas nas que ha desenvolver de forma ampla o contido do temario.	60	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2	CE1 CE2 CE5 CE9	CT2 CT3 CT6 CT8 CT10 CT12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na avaliación das tarefas do alumnado terase en conta os contidos así como a corrección formal e ortográfica nos escritos e a corrección oral e da linguaxe xestual nas presentacións. O exame correspondente á 1ª edición das actas terá lugar no día que sinale o calendario oficial da FFT. A presentación oral de traballos realizarase ao longo do curso. As datas dos exames son as mesmas tanto para alumnos presenciais como semipresenciais. Para este alumnado celebrarase unha titoría grupal presencial ou telemática ó mes, en data acordada e establecida pola coordinación do grao. Tódolos alumnos semipresenciais deberán asistir á sesión de presentación da materia e ás as titorías obrigatorias. A avaliación na 2ª edición das actas (xullo) realizarase a través dun exame na data oficial marcada pola Facultade. Nesa data, os/as alumnos/as presentarán tamen un traballo previamente acordado e dirixido polo docente, diferente do presentado no mes de decembro/xaneiro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bertucelli Papi, Marcella, **Qué es la pragmática**, 1ª, Paidós, 1993

Casalmiglia Blancafort, H y Tusón Valls, A., **Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso**, 1ª, Ariel, 1999

Escandell Vidal, Mª Victoria, **Introducción a la pragmática**, 2ª, Ariel, 2006

Escandell Vidal, Mª Victoria, **La comunicación**, 1ª, Gredos, 2015

García Suárez, Alonso, **Nuevas aproximaciones a los modos de significar**, 3ª, Tecnos, 2019

Leech, Geoffry, **Principles of Pragmatics**, 1ª, Longman, 1983

Reyes, Graciela, **El abecé de la pragmática**, 1ª, Arco/Libros, 1995

Van Dijk. T.A., **Texto y contexto: semántica y pragmática del discurso.**, 1ª, Cátedra, 1980

Allan, K. & K. M. Jaszczolt, **The Cambridge Handbook of Pragmatics**, Cambridge University Press, 2012

Valdés Villanueva, Luis M., **La búsqueda del significado**, 3ª, Tecnos, 1999

Bibliografía Complementaria

Adam, J.-M., **La linguistique textuelle. Introduction à l'analyse des discours**, Armand Colin, 2005

Gutiérrez Ordoñez, Salvador, **Presentación de la Pragmática**, 1ª, Universidad de León, 1996

Levison, Stephen, **Pragmatics**, 1ª, Cambridge University Press, 1983

Van Dijk, T.A., **Sociedad y discurso**, 1ª, Gedisa, 2011

Van Dijk. T.A., **Discurso y contexto**, 1ª, Gedisa, 2012

Recomendacións

Outros comentarios

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero na devandita proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ao alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

- A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas, senón tamén a súa corrección lingüística.
  - Recoméndase a utilización dos recursos que ofrece a biblioteca para consultar as referencias recomendadas na guía da materia, así como outros recursos bibliográficos que se sinalen nas clases.
  - É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma *FAITIC e estar ao tanto das datas nas que teñan lugar as probas de avaliación.
  - Infórmase o alumnado de intercambio de que o nivel de lingua necesario para o adecuado seguimento das clases desta materia é alto. Consúltese coas profesoras as dúbidas respecto diso.
-

Plan de Continxencias

Descrición

En caso de atoparnos en circunstancias excepcionais que obriguen ao peche da Universidade ou ben no caso de docencia híbrida (presencial e a distancia), a guía docente, é dicir, as metodoloxías, contidos, avaliación e titorías mantéñense coa salvedade de que se realizarán coas ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (aulas e despachos virtuais, correo electrónico e Faitic).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Semántica e léxico				
Materia	Semántica e léxico			
Código	V01G400V01916			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Rifón Sánchez, Antonio			
Profesorado	Rifón Sánchez, Antonio			
Correo-e	arifon@uvigo.es			
Web	http://arifon.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Análise da organización do léxico español a través das súas relacións semánticas e os seus procesos de formación			

Competencias	
Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Esta materia prioriza a consecución, por parte dos *discentes, das bases teóricas fundamentais da *Semántica e o Léxico da lingua española. En concreto, os estudantes formaranse no relativo ao coñecemento de unidades e relacións *semánticas e da morfoloxía léxica.	CB1 CG1 CE1 CT1 CB2 CG2 CE5 CT2 CB5 CG7 CT3 CG9 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos
Tema

1. As relacións semánticas	1.1. Relacións de inclusión 1.1.1. Hiponimia 1.1.2. Meronimia 1.2. Relacións de exclusión 1.2.1. Incompatibilidade 1.2.2. Oposición 1.3. Sinonimia 1.4. Relacións non clásicas
2. A formación de palabras	2.1. Unidades e procesos 2.2. Familias morfolóxicas 2.2.1. Familia léxica 2.2.2. Familia funcional 2.2.3. Familia afixal
3. A extensión e cambio de significado	3.1. Tipos de extensión e cambio 3.2. Procesos de extensión e cambio

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	18	25	43
Resolución de problemas	10	20	30
Lección maxistral	10	0	10
Traballo	10	40	50
Autoavaliación	0	17	17

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo	O alumnado deberá entregar dous traballos, un a metade do curso sobre os dous primeiros temas e outro ao final sobre o tema3.	90	CB1 CG1 CE1 CT1 CB2 CG2 CE5 CT2 CB5 CG7 CT3 CG9 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Autoavaliación	Haberá probas de autoevaluación que o alumnado fará a través da plataforma FAITIC e que se corresponderán con cada un dos subtemas (dependendo da extensión destes).	10	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG7 CG9	CE1 CE5	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
----------------	--	----	-------------------	--------------------------	------------	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación continua

Este é o método normal de avaliación e o máis adecuado. O alumnado deberá entregar dous traballos cuxo tema será discutido co profesor, un sobre os dous primeiros temas e outro sobre o último tema.

Avaliación única

Aquel alumnado que, por algunha causa, prefira a avaliación única, fará un exame ao final do cuadrimestre na data oficial que indica a FFT.

Segunda edición de actas

O alumnado que teña que presentarse a esta edición terá que entregar nas datas que marque a FFT os dous traballos establecidos para o curso normal que serán semellantes aos realizados na anterior edición tanto en temática como en extensión.

Semipresenciales

Dado a natureza dos sistemas de avaliación, o alumnado semipresencial está sometido aos mesmos sistemas de avaliación que o presencial.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bosque, Ignacio y Violeta Demonte, **Gramática descriptiva de la lengua española**, Espasa Calpe, 1999

Academia Española, Real, **Nueva gramática de la lengua española**, Espasa Calpe, 2009

Croft, W. y D. Alan Cruse, **Lingüística cognitiva**, Akal, 2004

Bibliografía Complementaria

Murphy, M. Lynne, **Semantic Relations and the Lexicon Antonymy, Synonymy, and Other Paradigms**, Cambridge University Press, 2003

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Mantéñense as mesmas metodoloxías, para a lección maxistral combinarase a clase síncrona con vídeos explicativos de forma asíncrona a través de FAITIC.

A atención personalizada realizarase por medio de tutoría personalizadas a través do despacho virtual.

Non hai ningunha modificación dos contidos ou a bibliografía.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Mantéñense tamén os sistemas de avaliación pois poden facerse de xeito virtual.

No caso de que algún alumno ou alumna opte pola avaliación única, o exame realizarase a través de FAITIC de forma síncrona e na data que marque a FFT.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Gramática do español**

Materia	Gramática do español			
Código	V01G400V01917			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Pérez Rodríguez, María Rosa			
Profesorado	Pérez Rodríguez, María Rosa			
Correo-e	rosa@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo da materia é profundar no estudo da análise sintáctica, de modo que o alumnado sexa capaz de recoñecer e analizar diferentes tipos de secuencias en español, así como comprender e utilizar os recursos de construción de textos.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Recoñecer e ser capaces de analizar oracións de distintos tipos.	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB2	CG2	CE1	CT1
	CB2	CG5	CE2	CT2
	CB3	CG6	CE2	CT2
	CB4	CG7	CE3	CT3
	CB5		CE5	CT3
	CB5		CE5	CT6
				CT8
				CT10
				CT11
				CT12

Coñecer os distintos tipos de construcións compostas por oracións.

CB1 CG1 CE1 CT1
 CB2 CG2 CE2 CT2
 CB5 CG2 CE5 CT3
 CG7 CT6
 CG11 CT8
 CG12 CT11
 CG13
 CG15
 CG16
 CG25
 CG26

Coñecer a estrutura e as relacións (temporais, aspectuais, modais,) das construcións gramaticais

CB1 CG1 CE1 CT1
 CB2 CG2 CE2 CT2
 CB5 CG2 CE5 CT3
 CG7 CT6
 CG11 CT8
 CG12 CT10
 CG13 CT11
 CG15
 CG16
 CG25
 CG26

Contidos

Tema	
1. Introducción. A análise sintáctica	1.1. A xerarquía das unidades 1.2. Relacións e funcións 1.3. Representación gráfica da análise sintáctica
2. A frase	2.1. Estrutura da frase 2.2. Tipos e subtipos de frase
3. A cláusula e a oración	3.1. Cláusula vs. oración. 3.1.1. Cláusula simple e cláusula complexa. 3.1.2. A subordinación substantiva e adxectiva. 3.1.3. A subordinación adverbial. Subordinadas adverbiais propias e impropias. 3.2. As funcións da cláusula.
4. Estructuras coordinadas	4.1. A coordinación como tipo de construción 4.2. A coordinación en español 4.3. Coordinación e elipsis

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas	40	73	113
Traballo tutelado	2	10	12
Actividades introdutorias	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	3	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora de contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que o estudante ten que desenvolver. O alumnado de réxime semipresencial terá acceso aos materiais necesarios a través da plataforma de teledocencia.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. Os alumnos e alumnas deben desenvolver as solucións apropiadas ou correctas mediante a aplicación de diferentes rutinas ou procedementos. O alumnado de réxime semipresencial poderá acceder aos exercicios que se traballaron nas clases prácticas a través da plataforma de teledocencia; poderá entregalos para a súa corrección e comentario, cando cumpra, a través dos medios dispostos (plataforma, correo electrónico, etc.) nos prazos que se determinen.
Traballo tutelado	A alumna ou alumno, de maneira individual, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.

Actividades introductorias Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. Recoméndase *vivamente ao alumnado de réxime *semipresencial que, de non poder asistir a esta sesión, na que se proporcionará información sobre o desenvolvemento e planificación do curso, pónhase en contacto coa docente por correo electrónico canto antes para tratar estes asuntos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiará na resolución das actividades e exercicios que se propoñan.
Traballo tutelado	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiará e supervisará na preparación dos traballos tutelados.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	Presentación de tres exercicios breves ao longo do curso.	30	
Traballo tutelado	Presentación dun traballo escrito sobre un tema relacionado coa materia.	20	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame: pregunta(s) aberta(s) sobre temas do programa.	20	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame: exercicios, actividades e problemas.	30	

Outros comentarios sobre a Avaliación

PRIMEIRA EDICIÓN DE ACTAS

Todas as alumnas e alumnos, tanto de réxime presencial como semipresencial, serán avaliados co sistema de **avaliación continua**, que require a presentación de tres exercicios breves (30%), un traballo escrito (20%) e un exame (50%). Neste exame, que terá lugar na data prevista no calendario oficial da Facultade, concéntranse as partes da avaliación definidas como "exame: preguntas abertas" e "exame: exercicios, actividades e problemas".

Non se esixe asistencia a clase, aínda que se recomenda a todo o alumnado, presencial e semipresencial, que asista na medida das súas posibilidades.

A entrega do traballo tutelado programárase para a terceira semana de novembro (16-20). A data é orientativa e pode ser necesario modificala dependendo da marcha do curso. As datas de entrega dos exercicios breves se irán indicando ao longo do curso e se farán públicas en FAITIC. O alumnado, asista ou non a clase, debe manter o contacto coa docente e estar pendente da plataforma FAITIC para estar ao tanto das novidades ou axustes que se poidan producir.

Quen atope dificultade para respectar os prazos de entrega dos exercicios deberá contactar coa docente, que terá en consideración as circunstancias en cada caso e decidirá se procede facer algunha excepción.

SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS

As alumnas e alumnos, tanto de réxime presencial como semipresencial, que non alcancen o aprobado na primeira oportunidade poderán presentarse en xullo, na data oficial correspondente, nas mesmas condicións que as que rexen para xaneiro. Isto implica que, ademais de facer o exame, terán que facer entrega do traballo tutelado e os exercicios prácticos breves. O alumnado que se atope no caso de ter aprobada algunha proba poderá conservar as cualificacións desa parte ou partes, previo acordo coa profesora, na oportunidade de xullo.

Tanto na primeira como na segunda edición das actas, non se poderá obter a cualificación de aprobado se non se alcanza un máximo de 5 puntos (sobre 10) en cada unha das partes que se indican a continuación: exame (no seu conxunto) e traballo tutelado escrito.

Tanto nos exames como no resto dos exercicios e probas propostos penalizaranse os erros de expresión (ortografía, puntuación, incoherencias sintácticas, uso inadecuado do léxico, etc.). No caso de que se detecte copia ou plaxio nalguna proba, esta non se puntuará.

O alumnado erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta altamente recomendable ter un nivel de lingua española igual ou superior a C1.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bosque & Demonte, **Gramática descriptiva de la lengua española**, Gredos, 1999

RAE & ASALE, **Nueva gramática de la lengua española**, Espasa, 2009

Gómez Torrego, **Gramática didáctica del español**, SM, 2011

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

O alumnado debe responsabilizarse de consultar os materiais e as novidades a través da plataforma FAITIC, onde ao docente irá pondo á súa disposición os temas e exercicios que se vaian traballando en clase.

O alumnado semipresencial debe tomar contacto coa docente ao comezo do curso, (pode ser por correo electrónico); recoméndase que asista ás sesións de titorías colectivas que a coordinación do grao planificará periodicamente. En todo caso, o alumnado debe manterse en contacto coa docente a través dos medios dispoñibles (fundamentalmente, correo electrónico e asistencia a titorías individuais).

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS E DA AVALIACIÓN ===

Manteranse as metodoloxías, contidos, sistemas de avaliación e titorías, coa excepción de que se realizarán coas ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (aulas e despachos virtuais, correo electrónico e Faitic).

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá na aula mentres a outra parte seguirá a docencia dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono si a ferramenta utilizada así o aconsella, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, mentres que os grupos e as quendas adaptaranse para cumprir coa normativa sanitaria.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-I**

Materia	Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-I			
Código	V01G400V01925			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Profesorado	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Correo-e	manuelforcadela@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	Análise e interpretacións da tradición literaria galega desde 1975			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Adquirir os fundamentos teóricos sobre autores e obras narrativas e ensaísticas do período estudado.	CB1	CG1	CE3	CT1
	CB1	CG1	CE6	CT2
	CB2	CG2	CE7	CT2
	CB2	CG2	CE10	CT3
	CB3	CG3	CE16	CT3
	CB4	CG4	CE61	CT4
	CB5	CG5	CE62	CT5
	CB5	CG5	CE63	CT6
		CG6	CE64	CT6
		CG7	CE65	CT7
		CG7	CE66	CT8
		CG8	CE67	CT8
		CG9		CT9
		CG10		CT9
		CG11		CT10
		CG12		CT11
				CT11
				CT12
				CT12
				CT13
				CT14
				CT15
				CT16
				CT17
				CT18
				CT19
				CT20
				CT21
				CT22
Adquirir coñecementos e destrezas para analizar textos narrativos e ensaísticos, así como sintetizar, relacionar e describir a tradición literaria galega nos seus distintos ámbitos culturais e sociais durante o amplo período de creación literaria iniciado coa transición política democrática.	CB1	CG1	CE2	CT3
	CB2	CG2	CE3	CT10
	CB3	CG5	CE6	CT11
	CB4	CG7	CE7	
	CB5		CE10	
			CE16	
Estudar as obras e os movementos literarios máis importantes.	CB1	CG1	CE2	CT1
	CB1	CG1	CE3	CT2
	CB2	CG2	CE4	CT2
	CB3	CG2	CE5	CT3
	CB5	CG4	CE6	CT3
	CB5	CG5	CE6	CT4
		CG7	CE7	CT6
			CE9	CT9
			CE10	CT10
			CE10	
			CE11	
			CE16	
Aprender a valorar la construcción del sistema literario gallego como un producto de la historia cultural de Galicia.	CB1	CG1	CE3	CT1
	CB2	CG1	CE6	CT2
	CB5	CG2	CE6	CT3
		CG2	CE7	CT4
		CG3	CE10	CT5
		CG5	CE16	CT6
		CG7	CE21	CT6
				CT8

Recoñecer e valorar os importantes cambios que tiveron lugar neste período respecto de a tradición literaria galega.

CB1 CG1 CE1 CT2
 CB2 CG1 CE2 CT3
 CB3 CG2 CE3 CT6
 CB4 CG2 CE3 CT8
 CB5 CG3 CE4 CT9
           CG4 CE5 CT10
           CG5 CE6 CT11
           CG5 CE6 CT12
           CG6 CE7
           CG7 CE7
           CE8
           CE9
           CE10
           CE10
           CE11
           CE12
           CE13
           CE14
           CE15
           CE16
           CE16
           CE17
           CE18
           CE19
           CE20
           CE21
           CE22
           CE23
           CE24
           CE25
           CE26

Contidos

Tema	
1. Introducción.	Metodoloxía. Distribución da materia. Periodización. Consideracións xerais.
2. Períodos.	. Os veinticinco últimos años do século XX: 1975- 2000. . Os trece años do século XXI: 2000-2013.
3. Os xéneros narrativos:	. Narrativa histórica. . Crónica social. . Narrativa policíaca. . Narrativa intimista. . Narrativa de aventuras. . Narrativa vanguardista e fantástica. . Narrativa feminista.
4. Lectura e análise de obras narrativas significativas deste período.	Lectura e análise das seguintes obras: Deus sentado nun sillón azul, de Carlos Casares. A man dereita, de Aníbal Malvar. Crime en Compostela, de Carlos Reigosa. Así nacen as baleas, de Anxos Sumai. Circe ou o pracer do azul, de Begoña Caamaño. Morning Star, de Xosé Miranda Ruíz. O soño da febre, de Miguel Anxo Murado Vidas post-it, de Iolanda Zúñiga
5. Temas e tipos de ensaio en lingua galega.	Temas. Autores.
6. O autóctono e o alleo.	Galicia como tema. O universal como tema. O galego como lingua de cultura. O criterio temático. O criterio filolóxico. O criterio sistémico.
7. Lectura e análise de obras ensaísticas significativas deste período.	Diglosia e texto, de Antón Figueroa. O sol de Homero, de Xavier Seoane. Oiko-nomía do xénero. Relato das clausuras, de Rebeca Baceiredo.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	1	2
Lección maxistral	16	20	36
Resolución de problemas	20	25	45
Traballo tutelado	8	30	38
Eventos científicos	0	20	20
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	6	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.
Lección maxistral	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras. O método docente, ademais, será o do diálogo e o alumnado poderá formular cantas dúbidas lle suxira o discurso da materia. Os ALUMNOS SEMIPRESENCIAIS poderán recibir orientacións sobre estes contidos nas titorías individuais (sexan presenciais ou remotas), indicaráselle a bibliografía que pode substituílas ou complementalas, e disporán en Faitic de material específico.
Resolución de problemas	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras. Ademais, os traballos serán expostos e discutidos na aula e estarán á disposición do alumnado para a súa consulta posterior e para formar parte do material de estudo.
Traballo tutelado	O alumnado realizará unha serie de intervencións na aula relativas ao desenvolvemento do programa, quer exposicións de lecturas, quer comentarios de textos particulares. Os textos obxecto destas intervencións serán indicados na aula en función dos intereses do grupo e da propia dinámica da docencia. Os ALUMNOS SEMIPRESENCIAIS recibirán nas titorías indicacións sobre os traballos que deberán facer no lugar destas actividades.
Eventos científicos	Eventualmente, o alumnado será convidado a participar en sesións de conferencias, debates, proxeccións, congresos, xornadas de estudos, que serán avaliados polo profesor en función do seu interese e relación cos contidos da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras. O método docente, ademais, será o do diálogo e o alumnado poderá formular cantas dúbidas lle suxira o discurso da materia.
Resolución de problemas	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras. Ademais, os traballos serán expostos e discutidos na aula e estarán á disposición do alumnado para a súa consulta posterior e para formar parte do material de estudo.
Traballo tutelado	O alumnado realizará unha serie de intervencións na aula relativas ao desenvolvemento do programa, quer exposicións de lecturas, quer comentarios de textos particulares. Os textos obxecto destas intervencións serán indicados na aula en función dos intereses do grupo e da propia dinámica da docencia. Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Actividades introdutorias	Terase en conta a asistencia a clase e a participación no desenvolvemento da docencia.	2	CB1 CG1 CT2 CB2 CG2 CT10 CB5 CG5 CT11 CG7 CT12

Lección maxistral	Terase en conta a asistencia a clase e a participación no desenvolvemento da docencia. No caso de que presencialidade total non sexa posible, levarase a cabo unha secuencia repetida de Lectura-Debate-Recensión para cada unha das obras presentes no programa. Quere dicirse que o alumnado deberá ler cada unha das obras e asistir, posteriormente, a un debate por medios telemáticos sobre esa obra para, finalmente, escribir unha recensión de 2000 palabras sobre esa obra. A recensión deberá ser totalmente persoal e orixinal e no caso de que se detecte plaxio total ou parcial a nota resultante non será outra que 0 (cero). Igualmente terase moi en conta a corrección formal e lingüística.	25	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	CT2 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas	Terase en conta a asistencia a clase e a participación no desenvolvemento da docencia.	25	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	CT2 CT10 CT11 CT12
Traballo tutelado	A exposición e realización de pequenos traballos e comentarios acordados polo curso serán tamén de interese para o plano xeral de docencia.	5	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	CT2 CT10 CT11 CT12
Eventos científicos	Eventualmente outras actividades como conferencias, coloquios, programas de tv, proxeccións de filme, etc. poderán ser obxecto de atención polo seu interese no obxecto da materia.	8	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	CT2 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Exame de preguntas de desenvolvemento	Unha ou varias probas de común acordo co alumnado será realizadas ao longo do curso.	35	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	CT2 CT9 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado semipresencial ha de comparecer de xeito presencial, ou telematicamente de ser necesario, para a realización desta proba. A proba consistirá nunha disertación manuscrita sobre un ou varios dos temas do programa así como no comentario (análise e interpretación) de un ou varios textos dos estudados no programa.

No caso de que a docencia presencial non estiver permitida, por razóns sanitarias ou doutro índole, o total das recensións presentadas substituirá as porcentaxes de lección maxistral (30%) e de traballo tutelado (15%) e mesmo, se for o caso, de eventos científicos (20%), pasando, pois, a constituír o 65% do valor final da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Tarrío, A, **Literatura Galega. Aportacións para unha historia crítica**, Xerais, 1994

Vilavedra, D, **Historia da Literatura Galega**, Galaxia, 1999

Vilavedra, D. (coord.), **Diccionario de literatura galega I e II**, Galaxia, 1997-8

VV.AA., **Historia da Literatura Galega - V**, A Nosa Terra-ASPG, 1996

VV. AA., **Historia da Literatura Galega. Tomos 33 e 34**, Hércules Edicións,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-II/V01G400V01927

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo/V01G400V01924

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Análise das obras centrais do período Nós/V01G400V01923

Plan de Continxencias

Descrición

No caso de que a docencia presencial non estiver permitida, por razóns sanitarias ou doutro índole, levarase a cabo unha secuencia repetida de Lectura-Debate-Recensión para cada unha das obras presentes no programa, como xa se especificou no apartado 7. Quere dicirse que o alumnado deberá ler cada unha das obras e asistir, posteriormente, a un debate por medios telemáticos sobre esa obra para, finalmente, escribir unha recensión de 2000 palabras sobre esa obra. A recensión deberá ser totalmente persoal e orixinal e no caso de que se detecte plaxio total ou parcial a nota resultante non será outra que 0 (cero).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xénero e literatura: Galicia e os países lusófonos**

Materia	Xénero e literatura: Galicia e os países lusófonos			
Código	V01G400V01926			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Galego Portugués			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Baltrusch , Burghard			
Profesorado	Baltrusch , Burghard Bermúdez Montes, María Teresa Monteagudo Alonso, Antía			
Correo-e	burg@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Aspectos de historia e estudos de caso de xénero, literatura e outras artes nas culturas galega e lusófonas.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Coñecer os fundamentos das teorías literarias feministas, así como as perspectivas, tendencias e paradigmas críticos vixentes na actualidade.	CB1	CG1	CE3	CT1
	CB2	CG1	CE6	CT2
	CB5	CG2	CE7	CT2
		CG2	CE10	CT3
		CG3	CE10	CT6
		CG4	CE12	CT9
		CG5	CE13	CT10
Ser capaz de describir, relacionar e avaliar *críticamente as estratexias de produción e de recepción dos textos literarios galegos e lusófonos utilizando a perspectiva de xénero..	CB1	CG1	CE3	CT1
	CB2	CG2	CE6	CT2
	CB5	CG5	CE7	CT2
		CG6	CE10	CT3
		CG6	CE13	CT3
		CG7	CE16	CT6
				CT9
Coñecer e comprender unha selección de autoras/é e obras literarias relevantes desde unha perspectiva de xénero, en galego e portugués.	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB2	CG1	CE2	CT2
	CB5	CG2	CE3	CT2
		CG2	CE6	CT3
		CG3	CE7	CT6
		CG4	CE8	CT9
		CG5	CE10	CT10
Comprender e saber aplicar os métodos de crítica feminista feministas a obras galegas e lusófonas.	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB2	CG2	CE2	CT2
	CB2	CG5	CE3	CT2
	CB3	CG5	CE3	CT3
	CB4	CG6	CE5	CT3
	CB5	CG6	CE6	CT6
		CG7	CE7	CT9
		CE10	CT10	
		CE16	CT11	
			CT12	

Contidos

Tema	
1. Aspectos teóricos	1.1. Teorías feministas 1.2. Crítica literaria feminista 1.3. Feminismo e política 1.4. Feminismo e ecoloxía
2. Literatura e xénero en Galicia	2.1. Historia das mulleres e das autoras na Galiza: condicionantes históricos, sociolóxicos e de recepción 2.2. Literatura galega: de Rosalía de Castro a Lupe Gómez 2.3. Voces da actualidade: poesía e novela.
3. Literatura e xénero en lingua portuguesa	3.1. Historia das mulleres e das autoras en Portugal e no mundo lusófono: condicionantes históricos, sociolóxicos e de recepción 3.2. Literatura portuguesa: das Cantigas d'amigo ás 'Tres Mariás' 3.3. Literatura brasileira 3.4. Voces da actualidade en Portugal e no Brasil poesía, novela, cinema e outras artes

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	26	16	42
Estudo de casos	16	40	56
Traballo tutelado	2	30	32
Presentación	2	2	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	14	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Organización e explicación da materia: calendario, probas, obras de lectura, bibliografía complementaria, ferramentas de traballo.
Lección maxistral	Actividade teórica. Consiste na exposición dos contidos da materia co obxectivo de comunicar coñecementos. As explicacións estarán ordenadas e ben estruturadas e contarán con exemplos que aseguren a comprensión dos contidos.
Estudo de casos	Actividades prácticas orientadas na aula pola docente: comentarios de texto, análises, comparacións entre textos e poéticas dos ámbitos literarios en lingua galega e en lingua portuguesa, nos sistemas luso, brasileiro e dos estados africanos. Estes actividades desenvolveranse coa participación directa do alumnado e a orientación da docente.
Traballo tutelado	O alumnado presentará individualmente un traballo sobre un tema ou unha obra literaria en galego ou en portugués, que forme parte do corpus tratado nesta disciplina (no marco das épocas e autoras estudadas). O tema do traballo será acordado co docente e supervisado por el. Avaliaranse os resultados e a expresión escrita.
Presentación	Cada alumna/o prepara e realiza unha exposición oral sobre unha cuestión ou tema (obra, autora) previamente acordado coa profesora. Pode coincidir co tema do traballo tutelado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Estas actividades de estudo e análise dirixiranse de forma personalizada nas titorías.
Traballo tutelado	O traballo tutelado dirixirase de forma personalizada nas titorías.
Presentación	As presentacións e exposicións dirixiranse de forma personalizada nas titorías.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Atenderanse as consultas e dúbidas do alumnado nas titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos	Prácticas de aula: comentarios, lecturas, comparacións, debates realizados ao longo do curso (Observación sistemática).	20	CB1 CG1 CE3 CT2 CB2 CG2 CE6 CT3 CB5 CG5 CE7 CT9 CG6 CE10 CT10 CG7 CT12
Traballo tutelado	Avaliarase un traballo escrito breve (con introdución, parte principal, conclusión e bibliografía, seguindo as normas de estilo e referenciación bibliográfica indicadas para o TFG). Un primeiro borrador enviarase ao profesor en formato Open Office ou Word na primeira semana de decembro. A entrega da versión definitiva realizarase na segunda semana de xaneiro do ano seguinte. A cualificación deste traballo supón un 30% da nota final.	30	CB5 CG2 CE3 CT2 CG5 CE6 CT3 CG6 CE7 CT6 CG7 CE10 CT9 CE16 CT10 CT11 CT12
Presentación	Cada estudante realizará unha exposición oral de aprox. 15-20 minutos sobre un tema acordado co profesor segundo as normas que se indicarán no inicio do curso. A cualificación da exposición oral supón un 20% da nota final.	20	CB5 CG5 CE3 CT2 CG6 CE6 CT3 CE7 CT6 CT9 CT10 CT11 CT12
Exame de preguntas de desenvolvemento	Examen escrito sobre os contidos da materia.	30	CB2 CG7 CE3 CT10 CE6 CE7 CE10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Pautas xerais

As/os estudantes deberán escoller, de forma obrigatoria nas primeiras dúas semanas do cuadrimestre en cuestión, entre

dúas opcións: un sistema de avaliación continua (*cf. supra* a descrición en [Avaliación]) ou un sistema de avaliación única. Recoméndase optar polo primeiro.

A copia ou o plaxio en calquera das probas das avaliacións continua ou única poderá motivar a solicitude de apertura dun expediente sancionador, nas dúas edicións das actas. Alegar descoñecemento do que supón plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade nese aspecto.

Avaliación continua

Para superar a materia, será preciso entregar coa regularidade requirida as prácticas de clase e obter unha nota mínima de **cinco** (sobre dez) en todas as partes de avaliación. De non acadar a nota de cinco nalgunha destas formas de avaliación, non se realizará media.

A non realización de probas ou exercicios parciais previstos polo sistema de avaliación continua (*cf. supra* a descrición en [Avaliación]) suporá a obtención dunha cualificación de 0 (cero) puntos nesta.

A data do exame de avaliación continua coincidirá coa data do exame de avaliación única recollida no calendario oficial da FFT.

Avaliación única

Para superar a materia, será preciso superar cunha nota mínima de cinco (sobre 10) as dúas probas seguintes:

- Traballo tutelado (40%), coas mesmas características que o que se describiu máis arriba (12-15 páxinas).
- Exame escrito (60%).

Deberase obter en ambos casos unha cualificación mínima de 5 puntos (sobre 10) para poder efectuar media.

A data do exame de avaliación única será establecido pola FFT e publicado no seu calendario oficial.

Segunda edición das actas

Os mesmos criterios de avaliación única aplicaranse na segunda edición das actas (xullo).

O alumnado de avaliación continua que non supere a materia na primeira convocatoria e teña que acudir á segunda edición das actas terá que presentarse unicamente á parte que teña suspensa.

En todo caso, recoméndase a asistencia regular ás aulas e ás titorías e a consulta dos materiais e informacións específicas na plataforma FAITIC, mesmo que non se siga o sistema de avaliación continua.

Alumnado semi-presencial

Ao alumnado semi-presencial ofrécenselle titorías concertadas. Para quen teña a oportunidade, recoméndase asistir regularmente a estas titorías (despacho A48). Poderase ter tamén unha atención personalizada a través do correo electrónico (consulta de dúbidas, entrega e corrección-comentario das probas etc.).

En todo caso, o ensino semi-presencial require dunha disciplina de traballo, seguindo as indicacións do profesorado, así como do uso imprescindible da plataforma FAITIC desde o primeiro día de clases.

A **avaliación continua** do alumnado semi-presencial implica a realización dos exercicios indicados polo profesorado a través da plataforma FAITIC, dentro dos prazos indicados. Quen non poida realizar estes exercicios dentro dos prazos, terá que realizar as probas previstas para a avaliación única.

Esta avaliación do alumnado semi-presencial implica a valoración de tres ítems:

- Traballo tutelado (40%), acordado e supervisado pola docente, que deberá entregarse na data establecida pola FFT para o exame final.
- Exame escrito (40%), na data establecida pola FFT.
- Presentación dos traballos de aula, nos prazos establecidos (20%).

Será indispensable obter unha cualificación de cinco (sobre 10) nos tres ítems para poder efectuar media e superar a materia.

A **avaliación única** do alumnado semi-presencial implica a valoración de dous ítems:

- Traballo tutelado (40%), acordado e supervisado pola docente, que deberá entregarse na data establecida pola FFT para o exame final.

-Exame escrito (60%), na data establecida pola FFT.

Será indispensable obter unha cualificación de cinco (sobre 10) nas dúas partes para poder efectuar media e superar a materia.

Outros comentarios

- As prácticas de clase e traballos de aula (estudos de caso etc.) deberán entregarse na semana seguinte á que foron propostas na aula.

- Terase en conta non só a pertinencia e calidade das respostas, senón tamén a súa corrección lingüística. Penalizaranse os erros de expresión (ortografía, puntuación, incoherencias sintácticas, uso inadecuado do léxico etc.).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Baltrusch, Burghard (ed.), **Lupe Gómez: Libre e estranxeira. Estudos e traducións**, 1ª, Frank & Timme, 2013

González Fernández, Helena, **Elas e o paraugas totalizador. Escritoras, xénero e nación**, 1ª, Xerais, 2005

González Fernández, Helena, **Anatomía de 'tanta visibilidade' das mulleres na literatura**, Madrygal 9 69-72, 2006

González Fernández, Helena & Manuela Palacios González (eds.), **Palabras extremas: escritoras gallegas e irlandesas de hoy**, 1ª, NetBiblo,

González Fernández, Helena & María do Cebreiro Rábade Villar, **Canon y subversión. La obra narrativa de Rosalía de Castro**, 1ª, Icaria, col. Mujeres y Culturas, 2012

Miguélez-Carballeira, Helena, **Galiza, um povo sentimental? Género, política e cultura no imaginário nacional galego**, 1ª, Através editora, 2014

Postigo Aldeamil, María Josefa, **La narrativa en lengua portuguesa de los últimos cincuenta años. Estudios dedicados a José A. Ares Montes (Revista de Filología Románica, anejo II)**, 1ª, Servicio de Publicaciones Universidad Complutense, 2001

Segarra, Marta & Ángels Carabí (eds.), **Feminismo y crítica literaria**, 1ª, Icaria, col. Mujeres y Culturas, 2000

Zavala, Iris M. (coord. gral), **Breve historia feminista de la Literatura española (en lengua catalana, gallega y vasca) (Vol. VI)**, 1ª, Anthropos, 1993

Blanco, Carmen, **Literatura galega de muller**, 1ª, Xerais, 1991

Bermúdez Montes, M.Teresa, **Conquistar a voz, se apropriar da palabra: a autoria feminina na poesia galega contemporânea**. In Otávio Rios (coord.) (2011): **Arquipélago continuo. Literaturas plurais**. 131-145, UEA Edições (Universidade do Estado do Amazonas), 2011

Edeféld, Chatarina, **Uma História na História. Representações da autoria feminina na História da Literatura Portuguesa do Século XX**, Câmara Municipal do Montijo, 2006

Macedo, Ana Gabriela / Amaral, Ana Luísa (orgs.), **Dicionário da Crítica Feminista**, Edições Afrontamento, 2005

Owen, Hilary / Pazos Alonso, Cláudia, **Antigone's Daughters? Gender Genealogy, and the politics of authorship on 20th-century Portuguese women's writing**, Bucknell University Press, 2011

Klobucka, Anna M., **O Formato Mulher. A emergência da autoria feminina na poesia portuguesa**, Angelus Novus, 2009

Bermúdez, Silvia / Johnson, Roberta (eds.), **A New History of Iberian Feminisms**, University of Toronto Press, 2018

Macedo, Ana Gabriela / Amaral, Ana Luísa (orgs.), **Novas Cartas Portuguesas e os feminismos, Cadernos de Literatura Comparada 26/27**, Instituto de Literatura Comparada Margarida Losa, 2012

Barreno, Maria Isabel / Horta, Maria Teresa / Costa, Maria Velho da, **Novas Cartas Portuguesas (ed. de Ana Luísa Amaral)**, Dom Quixote, 2010

Figueiredo, Isabela, **Caderno de Memórias Coloniais**, 8ª, Caminho, 2018

Figueiredo, Isabela, **A Gorda**, 5ª, Caminho, 2018

Bibliografía Complementaria

Blanco, Carmen, **Sexo e lugar**, 1ª, Xerais, 2006

Fortes, Belén (coord.), **Escrita e mulleres. Doce ensaios arredor de Virginia Woolf**, 1ª, Sotelo Blanco, 2003

González Fernández, Helena, **A revisión dos mitos femininos na recente poesía de mulleres**, Journal of Hispanic and Galician Studies, XVIII, 2007

González Fernández, Helena & Mª Xesús Lama (eds.), **Actas do VII Congreso Internacional de Estudos Galegos. Mulleres en Galicia. Galicia e os outros pobos da Península. Barcelona 28 ó 31 de maio de 2003**, 1ª, Edición do Castro, 2003

Suárez Briones, Beatriz, **Sexualidades. Teorías literarias feministas**, 1ª, Centro Asesor de la Mujer / Ayuntamiento de Alcalá, 2003

Arruda, Aline Alves & Constância Lima Duarte (eds.), **A Escritura no Feminino: aproximações**, 1ª, Editora Mulheres, 2011

Willmer, Rhea Sílvia, **Ana Luísa Amaral e Ana Cristina Cesar: modos de pensar o feminino na poesia contemporânea em português. Tese de doutoramento**, 1ª, UFRJ, 2014

Ciplijauskaitė, Biruté, **La construcción del yo femenino en la literatura**, 1ª, Servicio de publicaciones de la Universidad de Cádiz, 2004

Reisz, Susana, **Escritura feminina e estratexias de auto-representación**, **Unión Libre 1, 53-65.**, Unión Libre. Cadernos de vida e culturas, 1996

González Fernández, Helena, "**La mujer que no es sólo metáfora de la nación. Lectura de las viudas de vivos de Rosalía de Castro**". **Lectora. Revista de Dones i Textualitat 15, dossier Mujeres y naciones: 99-116.**, Lectora. Revista de Dones i Textualitat, 2009

Bermúdez Montes, M.Teresa, **Unha lectura de Adiós María**, 1ª, Xerais, 2002

Almeida, Ana Bela Simões & Burghard Baltrusch, **Aproximación crítica á obra de Lupe Gómez. Atentado ao culturalismo**, **Anuario Grial de estudos literarios galegos 2004, 7-29.**, 2005

Bermúdez Montes, M.Teresa & Mónica Heloane Carvalho de Sant'Anna (eds.), **Letras escarlata. Estudos sobre a representación da menstruación**, 1ª, Frank & Timme, 2016

Oliveira, Márcia, **Arte e feminismo em Portugal no contexto pós-revolução**, Universidade do Minho / Edições Húmus, 2015

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Obras principais das literaturas galega e lusófona/V01G400V01304

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Literatura: Crítica literaria/V01G400V01205

Literatura comparada/V01G400V01404

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Mantéñense metodoloxías, contidos, avaliación e titorías coa salvedade de que unha alerta sanitaria obrigue a activar un ensino exclusivamente virtual. Neste caso, metodoloxías, contidos, avaliación e titorías realizaranse coas ferramentas virtuais proporcionadas pola Universidade de Vigo (aulas e despachos virtuais, correo electrónico e plataforma Faitic).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-II**

Materia	Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-II			
Código	V01G400V01927			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OP	4	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Angueira Viturro, Anxo			
Profesorado	Angueira Viturro, Anxo			
Correo-e	angueria@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Visión xeral das principais obras poéticas e teatrais do período.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Adquirir os fundamentos teóricos sobre autores e textos poéticos e dramáticos do período estudado.	CB1	CG1	CE1	CT3
	CB2	CG2	CE2	CT3
	CB5	CG3	CE3	CT6
	CB5	CG5	CE4	CT9
		CG6	CE6	CT9
		CG7	CE6	CT10
			CE7	CT11
			CE7	CT12
			CE8	CT16
			CE9	
			CE10	
			CE10	
			CE11	
			CE13	
			CE14	
			CE15	
			CE16	
			CE17	
			CE18	
			CE19	
			CE20	
			CE21	
			CE22	
Adquirir coñecementos e destrezas para analizar poemas, obras de teatro, así como sintetizar, relacionar e describir a tradición literaria galega nos seus distintos ámbitos culturais e sociais durante o amplo período de creación literaria iniciado coa transición política democrática.	CB1	CG1	CE3	CT1
	CB2	CG1	CE6	CT2
	CB5	CG2	CE6	CT3
		CG2	CE7	CT4
		CG3	CE10	CT5
		CG5	CE16	CT6
		CG7	CE21	CT6
				CT8
				CT9
Recoñecer e ser capaz de analizar as obras e os movementos literarios da época.	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB1	CG2	CE3	CT2
	CB2	CG5	CE3	CT8
	CB2	CG7	CE4	CT9
	CB3		CE6	CT10
	CB4		CE6	CT12
	CB5		CE7	CT22
	CB5		CE8	CT23
			CE10	
			CE16	
			CE18	
			CE24	
			CE28	
			CE30	
			CE33	
Aprender a valorar a construción do sistema literario galego como un produto da historia cultural de Galicia.	CB1	CG1	CE1	CT2
	CB2	CG2	CE3	CT2
	CB5	CG5	CE6	CT3
		CG7	CE7	CT4
			CE10	CT6
			CE16	CT8
				CT9
				CT9
				CT10
				CT11
Recoñecer e valorar os importantes cambios habidos neste período respecto da tradición literaria galega.	CB1	CG1	CE3	CT6
	CB1	CG2	CE6	CT8
	CB2	CG5	CE7	CT9
	CB3	CG7	CE10	CT11
	CB5			CT12

Contidos

Tema

A revolución de Con pólvora e magnolias de X.L. Méndez Ferrín (1976) e a de Álvaro Cunqueiro. . Con pólvora e magnolias de X.L. Méndez Ferrín (1976).
. O grupo Rompente
. Herba aquí e acolá de A. Cunqueiro (1980)

A xeración dos 80	. Autores. . Obras máis significativas. Lectura e análise. . Tendencias poéticas desta etapa.
A xeración poética dos 90	. Autores. . Obras máis significativas. Lectura e análise. . Tendencias poéticas de esta etapa.
Poéticas do S. XXI	. Autores. . Obras máis significativas. Lectura e análise. . Tendencias poéticas desta etapa.
A forza da poesía da muller	. Autoras. . Obras máis significativas. Lectura e análise. . Tendencias poéticas.
A actividade teatral a partir de 1980.	A creación do Centro Dramático Galego. Temática autóctona e diálogo interliterario. Lectura e análise de obras dramáticas significativas deste período.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	24	27	51
Traballo tutelado	21	80	101
Resolución de problemas	3	70	73

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	O desenvolvemento da aula farase a partir de explicacións sobre cada tema nas que se vaian introducindo tamén os textos pertinentes. O alumnado semipresencial deberá asistir a sesións de titoría, que se celebrarán a razón de unha por mes, aproximadamente. Ademais, disporán en Faitic de cuestionarios, apuntamentos, presentacións gráficas e vídeos e outro material diverso que consideren os profesores.
Traballo tutelado	Serán necesarios ás veces para completar as explicacións da aula. O alumnado semipresencial deberá realizar os mesmos traballos presentándoos por escrito, via correo electrónico ou segundo acorde cos profesores.
Resolución de problemas	Na aula faremos lecturas e comentarios dos textos máis salientables, dedicándolle a última parte de cada unha das sesións, que o alumnado deberá completar con outras lecturas e comentarios suxeridos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O profesor responderá ás consultas ou dúbidas individuais e fará suxestións específicas segundo o interese e aptitudes de cada alumno.
Resolución de problemas	Cada traballo será titorizado individualmente polo profesor durante a súa realización (sexa por medio de titorías presenciais, sexa mediante correo electrónico, etc.). Cada alumno recibirá, a posteriori, un comentario específico sobre o seu traballo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	O discente preparará en grupo ou en solitario comentarios de texto e informacións concisas para seren expostas na aula. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas vía telemática no prazo que se fixe.	15	CB2 CG2 CE3 CT3 CG5 CE6 CG7 CE7 CE10 CE16
Traballo tutelado	As lecturas e comentarios realizados na aula, así como todas as lecturas que se vaian propondo, serán obxecto de avaliación. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial na data oficial de exames da FFT.	15	CB1 CG1 CE3 CT2 CB2 CG2 CE6 CT3 CB5 CG5 CE7 CT6 CG7 CE10 CT8 CE16 CT9 CT10 CT11 CT12

Resolución de problemas	Os contidos desenvolvidos ó longo do cuadrimestre avaliaranse mediante un exame ó final do mesmo na data oficial da Facultade. O alumnado semipresencial tamén está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial na mesma data.	70	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE10 CE16	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11
-------------------------	---	----	-------------------	--------------------------	-----------------------------------	---

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado, tanto presencial como non presencial, que se presente á "segunda edición de actas" realizará unha proba por escrito (na data oficial, segundo o calendario da FFT) con contidos pertencentes a todo o temario, incluíndo:

- 1.- recoñecemento de textos,
- 2.- comentario de textos,
- 3.- preguntas curtas de resposta curta
- e 4.- preguntas longas para desenvolver.

En función do desenvolvemento do curso e da actividade desenvolvida por cada un dos discentes algún(s) destes apartados pode(n) non ser necesario(s).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Casas, Arturo, **De impurezas, epitafios e balbordos.**, Galaxia, 1996

VV.AA., **Literatura. A literatura desde 1936 ata hoxe: Poesía e teatro**, Hércules, 2001

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo/V01G400V01924

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-I/V01G400V01925

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo/V01G400V01924

Análise das obras centrais do período Nós/V01G400V01923

Plan de Continxencias

Descrición

Mantéñense metodoloxías, contidos, avaliación e titorías na docencia realizada a través das ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (aulas e despachos virtuais, correo electrónico e Fatic).

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura española dos séculos XX-XXI**

Materia	Literatura española dos séculos XX-XXI			
Código	V01G400V01935			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Luna Selles, Carmen			
Profesorado	Luna Selles, Carmen			
Correo-e	virginials@uvigo.es			
Web	http://https://litespfft.wordpress.com/			
Descrición xeral	Estudo e análise das principais obras da Literatura española dos séculos XX e XXI con 3 finalidades: 1) Ser quen de situar una obra literaria da época dentro das tendencias que se suceden. 2) Comprender a relación entre as características formais das obras do programa e as súas respectivas interpretacións temáticas. 3) Captar a evolución dos diversos xéneros, a través do período estudado.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT4	Capacidade para adaptarse a novas situacións.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT7	Apreciación da diversidade e a multiculturalidade.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Coñecemento dos principais fitos da literatura escrita en lingua española, con especial atención aos contextos socioculturais en que se producen.	CB1	CG1	CE3	CT2
	CB2	CG2	CE6	CT4
	CB3	CG5	CE9	CT6
	CB5	CG7	CE13	CT6
				CT7
				CT8
				CT9
				CT10
				CT15

Contidos

Tema
------

1. Do fin de século aos anos 40	<p>1.1. Poesía</p> <p>1.1.1. O modernismo: Rubén Darío e outros nomes (selección de textos)</p> <p>1.1.2. Vangarda e xeración do 27 (selección de textos)</p> <p>1.2. Narrativa</p> <p>1.2.1. A renovación novelística: Miguel de Unamuno, Niebla (1914)</p> <p>1.3. Teatro</p> <p>1.3.1. Valle-Inclán, Luces de Bohemia (1924)</p> <p>1.3.2. Federico García Lorca, Amor de don Perlimplín con Belisa en su jardín (1931)</p>
2. Entre a postguerra e a transición	<p>2.1. Poesía: entre o social e a experimentación</p> <p>2.1.1. O grupo Espadaña: José Hierro, Antología poética.</p> <p>2.1.2. Grupo dos 50, poesía social, os novísimos (selección de textos)</p> <p>2.2. Narrativa: do testemuño á experimentación</p> <p>2.2.1. Elena Fortún, Celia en la revolución (1949)</p> <p>2.2.2. Ignacio Martínez de Pisón, Carreteras secundarias (1996)</p> <p>2.3. Teatro social</p> <p>2.3.1. Antonio Buero Vallejo, La doble historia del doctor Valmy (1964)</p>
3. O tres últimas décadas	<p>3.1. Poesía da experiencia e outras perspectivas (selección de textos)</p> <p>3.2. Revitalización da narrativa</p> <p>3.2.1. Narrativa breve. Cristina Fernández Cubas, La habitación de Nona (2015)</p> <p>3.2.2. Narrativa actual: Manuel Vilsa, Ordesa (2018)</p> <p>3.3. Teatro: a espectacularidade.</p> <p>3.3.1. Francisco Nieva, El baile dos ardientes (1990)</p> <p>3.4. Teatro século XXI</p> <p>3.4.1. Novo teatro testemuñal. Mariano Llorente e Laila Ripoll, El triángulo azul (2014) [visionado en clase]</p>

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	30	60
Resolución de problemas	14	25	39
Actividades introdutorias	1	2	3
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	45	48

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Todos os temas terán unha exposición maxistral.
Resolución de problemas	Exercicios de desenvolvemento e/ou comentarios de texto das obras obrigatorias.
Actividades introdutorias	O día de comezo do curso explicaranse os pormenores do curso: temario, lecturas obrigatorias, ferramentas de FAITIC, probas e avaliación.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	En horario de tutorías atenderase calquera dúbida tanto do contido da materia como dos diferentes exercicios expostos.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Consistirá nunha pregunta teórica do temario.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	De forma paralela ao desenvolvemento das clases maxistras pedirase ao estudiantado diferentes propostas relacionadas co tema desenvolvido como comentarios de texto, recensións, control de lecturas.	40	CB1 CG1 CE6 CT8 CB5 CG7 CT9 CT10
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización dunha proba conformada por unha pregunta teórica do temario.	60	CB1 CE6 CT2 CB2 CE9 CB5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Alumnado presencial

Serán valoradas, cunha porcentaxe de 40% da nota, as diferentes probas, que de forma paralela a cada un dos temas do temario, pediranse ao estudantado. A entrega destes exercicios realizarase a través da plataforma FAITIC no prazo acordado. Quen non entregue as actividades nas datas sinaladas deberá presentarse á avaliación única.

O día sinalado pola Facultade na convocatoria de maio realizar unha proba que consistirá nunha resposta de desenvolvemento relacionada co temario que terá unha porcentaxe do 60% da nota final.

A nota resultante da avaliación continua será a suma de ata un 40% do total de resolución de problemas e ata un 60% do total da proba de desenvolvemento. En caso de suspender poderase presentar ao exame fixado pola Facultade na convocatoria de xuño/xullo que consistirá nunha proba global sobre a totalidade da materia do programa.

A avaliación única consistirá na realización dun exame nas datas sinaladas pola Facultade nas convocatorias de maio e xuño/xullo. En devandito exame o estudantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 60% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 40% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Alumnado semipresencial

É altamente recomendable a asistencia á presentación da materia o primeiro día de clase.

É necesario que se dean de alta en Faitic para a consulta do material e entrega de probas.

Para optar á avaliación continua é obrigatorio asistir a dúas sesións de tutoría, cuxa data comunicar a través de FAITIC ao comezo do curso. Si non se asiches ás sesións de tutoría deberá optar pola avaliación única.

Para ter dereito á avaliación continua o alumnado semipresencial deberá realizar, obrigatoriamente, as actividades sobre cada tema que se proporcionarán en FAITIC e entregalas no prazo acordado, tamén a través da plataforma. Si non se entregan estas probas nas datas marcadas deberá presentarse á avaliación única.

A nota resultante da avaliación continua será a suma de ata un 40% do total de resolución de problemas e ata un 60% do total da proba de desenvolvemento que se efectuará o día sinalado pola Facultade. En caso de suspender poderase presentar ao exame fixado pola Facultade na convocatoria de xuño/xullo que consistirá nunha proba global sobre a totalidade da materia do programa. Deberase contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 60% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 40% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Martínez de Pisón, Ignacio, **Carreteras secundarias**, Anagrama, 1996

García Lorca, Federico, **Amor de don Perlimplín con Belisa en su jardín**, Cátedra,

Ripoll, Laila y Mariano Llorente, **El triángulo azul**, Artezblai,

Unamuno, Miguel, **Niebla**, Cátedra,

Buero Vallejo, Antonio, **La doble historia del doctor Valmy / Mito**, Austral,

Valle-Inclán, Ramón María del, **Luces de bohemia**, Cátedra,

Hierro, José, **Antología poética (1936-1998)**, Austral,

Fortún, Elena, **Celia en la revolución**, Renacimiento,

Fernández Cubas, Cristina, **La habitación de Nona**, Tusquets Editores,

Nieva, Francisco, **La señora Tártara / El baile de los ardientes**, Austral,

Vilas, Manuel, **Ordesa**, Alfaguara,

Prieto de Paula, Ángel Luis (ed.), **Poetas españoles de los cincuenta**, 2002, Editorial Almar,

Gracia, Jordi y Domingo Ródenas, **Derrota y restitución de la modernidad (1939-2010)**, 978-84-9892-122-9, 2011, Crítica,

Abellán, José Luis, **Historia crítica del pensamiento español**, 978-84-239-6407-9, 1979-1981, Espasa-Calpe,

Prieto de Paula, Ángel Luis, **Manual de literatura española actual : de la transición al tercer milenio**, 978-84-9740-236-1, 2007, Castalia,

Bernal Muñoz, José Luis, **¿Invento o realidad? La Generación del 1898**, 1996, Pre-Textos,

Rozas, Juan Manuel, **La generación del 27 desde dentro. Textos y documentos**, 1986, Istmo,

Aznar Soler, Manuel (ed.), **Veinte años de teatro y democracia en España (1975-1995)**, 1996, Associació d'Idees,

Martín Nogales, José Luis, **Cincuenta años de novela española (1936-1986)**, 1989, PPN,

Oliva, César, **La última escena (teatro español de 1975 a nuestros días)**, 2004, Cátedra,

Rubio, Fanny y José Luis FALCÓ, **Poesía española contemporánea (1939-1980)**, 1981, Alhambra,

Bibliografía Complementaria

- A. P. Debicki, **Historia de la poesía española del siglo XX. Desde la modernidad hasta el presente**, Gredos, 1997
- J. Huerta Calvo, **Historia del teatro español, T.II**, Gredos, 2003
- J.C. Mainer, **Historia de la literatura española, 978-84-9892-100-7**, Crítica, 2010-2012
- J.M. Pozuelo Yvancos, **Ventanas de la ficción: narrativa hispánica siglos XX y XXI**, Crítica,
- F. Rico ed., **Historia crítica de la literatura española. Época contemporánea, Tomos 7, 7/1, 8, 8/1, 9, 9/1**, Crítica, 1978-2000

Recomendacións

Outros comentarios

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudiantado da súa responsabilidade neste aspecto.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudiantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma FAITIC (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos anuncios e datas das diferentes probas.

Os requisitos para o alumnado Erasmus serán os mesmos que para o alumnado propio.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo estudiantado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen.

-Actividades introductorias: Actividade encamiñada a tomar contacto e reunir información sobre o estudiantado, así como a presentar a materia, a través das ferramentas de teledocencia Campus Remoto e Faitic. Esta sesión impartida en modalidade síncrona na aula virtual poderá ser gravada para que o estudiantado con problemas de conectividade poida acceder a elas de forma asíncrona.

-Lección Maxistral: Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo no horario oficial establecido pola facultade, a través das ferramentas de teledocencia Campus Remoto e Faitic. As sesións impartidas en modalidade síncrona nas aulas virtuais poderán ser gravadas para que o estudiantado con problemas de conectividade poida acceder a elas de forma asíncrona.

-Resolución de problemas: O estudiantado realizará exercicios a través da modalidade asíncrona, baixo as directrices e supervisión da profesora. Para a realización destas actividades o estudiantado deberá ler as lecturas e demais materiais proporcionados na plataforma Faitic.

* Metodoloxías docentes que se modifican.

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

A atención personalizada realizarase no despacho virtual da profesora, en horario de tutorías oficiais, baixo a modalidade de concertación previa e a través do correo electrónico.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Ningunha.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe.

As novas lecturas estarán dispoñibles para o estudantado na plataforma Faitic.

* Outras modificacións.

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

-Primeira edición das actas (xaneiro-maio).

O estudantado que siga o sistema de avaliación continua realizará un exame ao final do cuadrimestre, que coincidirá coa data establecida no calendario oficial de exames da FFT, no que a cualificación suporá o 60% da nota final. Esta proba, que se realizará en modalidade síncrona, consiste no desenvolvemento dunha pregunta sobre o temario. Escríbese a man e asinará para daquela ser subida a Faitic. Durante o tempo de realización da proba a profesora estará dispoñible en Faitic a través do chat para responder as dúbidas que poidan xurdir. Naqueles casos de sospeita de práctica irregular ou problemas de conexión do estudantado esta proba será substituída por un exame oral. Por correo comunícarase a cada estudante o día, hora e duración do exame oral coa suficiente antelación.

De forma paralela ao desenvolvemento dos temas, o alumnado realizará diversas probas previamente anunciadas como comentario de textos, recensións, control de lecturas que deberán ser subidas a FAITIC nas datas anunciadas. Estas probas conforman até o 40% da nota final.

O estudantado que non siga o sistema de avaliación continua terá avaliación única mediante un exame obrigatorio na data oficial establecida no calendario de exames da FFT. Esta proba, que se realizará en modalidade síncrona, consiste na realización a través de FAITIC dun exame no que o estudantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 60% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 40% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. O exame será subido a FAITIC o día e hora sinalados pola Facultade, realizado a man e asinado para ser subido á plataforma en formato pdf ou jpg ao final da hora sinalada pola Facultade para a realización da proba. Durante o tempo de realización do exame a profesora estará dispoñible en FAITIC a través do chat para responder as dúbidas que poidan xurdir. Naqueles casos de sospeita de práctica irregular ou problemas de conexión do estudantado esta proba será substituída por un exame oral comunicándolle por correo a cada estudante o día, hora e duración do exame oral coa suficiente antelación.

-Na segunda edición de actas (xuño-xullo).

Na segunda edición o estudantado deberá realizar un exame obrigatorio na data oficial establecida no calendario de exames da FFT. Esta proba, que se realizará en modalidade síncrona, consiste na realización a través de FAITIC dun dun exame no que o estudantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 60% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 40% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. O exame será subido a FAITIC o día e hora sinalados pola Facultade, realizado a man e asinado para ser subido á plataforma en formato pdf ou jpg ao final da hora sinalada pola Facultade para a realización da proba. Durante o tempo de realización do cuestionario a profesora estará dispoñible en Faitic a través do chat para responder as dúbidas que poidan xurdir. Naqueles casos de sospeita de práctica irregular ou problemas de conexión do estudantado esta proba será substituída por un exame oral comunicándolle por correo a cada estudante o día, hora e duración do exame oral coa suficiente antelación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura hispanoamericana I**

Materia	Literatura hispanoamericana I			
Código	V01G400V01936			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Luna Selles, Carmen			
Profesorado	Luna Selles, Carmen			
Correo-e	virginials@uvigo.es			
Web	http://http://http://litespfft.wordpress.com/			
Descrición xeral	O obxecto fundamental desta materia é proporcionar ao alumnado, a través da lectura dunha serie de obras literarias, unha visión panorámica das literaturas literaturas hispano-americanas desde as culturas prehistóricas á emancipación.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT4	Capacidade para adaptarse a novas situacións.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT7	Apreciación da diversidade e a multiculturalidade.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Coñecemento dos principais fitos da literatura escrita en lingua española, con especial atención aos contextos socioculturais en que se producen.	CB1	CG1	CE3	CT1
	CB2	CG2	CE4	CT2
	CB2	CG2	CE6	CT3
	CB3	CG5	CE6	CT4
	CB5	CG7	CE9	CT6
	CB5		CE9	CT7
			CE17	CT8
			CE18	CT9

Contidos

Tema	
1. Introducción.	Conceptos básicos: literatura hispanoamericana/literaturas hispanoamericanas

2. As literaturas indíxenas precolombinas	Náhuatl Maya Quechua (Antoloxía de textos precolombianos preparada polo profesorado)
3. Historiografía indiana. Características xerais e periodización	Naufragios de Álvaro Núñez Cabeza de Vaca Comentarios reales de los incas (selección)
4. Poesía lírica e épica do século XVI	Romancero (selección) La Araucana de Alonso de Ercilla (selección)
5. Poesía e prosa do século XVII	Poesía lírica de Sor Juana Inés de la Cruz Infortunios de Carlos de Sigüenza y Góngora
6. Teatro mestizo	Tragedia del fin de Atahualpa. Uscar Pauca.
7. Impacto da Ilustración en América	El lazarillo de ciegos caminantes de Alonso Carrió de la Vandra (Selección) El siglo de las Luces de Alejo Carpentier.
8. Prosa política	Memorias de Servando Teresa de Mier (selección)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	30	60
Resolución de problemas	14	25	39
Actividades introdutorias	1	2	3
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	45	48

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Todos os temas terán unha exposición maxistral
Resolución de problemas	Exercicios de desenvolvemento e/ou comentarios de texto das obras obrigatorias.
Actividades introdutorias	O día de comezo do curso explicaranse os pormenores do curso: temario, lecturas obrigatorias, ferramentas de FAITIC, probas e avaliación.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	En horario de tutorías atenderase calquera dúbida tanto do contido da materia como dos diferentes exercicios expostos.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Consistirá nunha pregunta teórica do temario.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	De forma paralela ao desenvolvemento das clases maxistras pedirase ao estudiantado diferentes propostas relacionadas co tema desenvolvido como comentarios de texto, recensións, control de lecturas.	40	CB1 CB5 CG1 CG7 CE3 CE6 CE9 CT7 CT8 CT9
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización dunha proba conformada por unha pregunta teórica do temario.	60	CB1 CB2 CG1 CG2 CG7 CE3 CE6 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Alumnado presencial

Serán valoradas, cunha porcentaxe de 40% da nota, as diferentes probas, que de forma paralela a cada un dos temas do temario, pediránse ao estudiantado. A entrega destes exercicios realizarase a través da plataforma FAITIC no prazo acordado. Quen non entregue as actividades nas datas sinaladas deberá presentarse á avaliación única.

O día sinalado pola Facultade na convocatoria de maio realizar unha proba que consistirá nunha resposta de desenvolvemento relacionada co temario que terá unha porcentaxe do 60% da nota final.

A nota resultante da avaliación continua será a suma de ata un 40% do total de resolución de problemas e ata un 60% do total da proba de desenvolvemento. En caso de suspender poderase presentar ao exame fixado pola Facultade na convocatoria de xuño/xullo que consistirá nunha proba global sobre a totalidade da materia do programa.

A avaliación única consistirá na realización dun exame nas datas sinaladas pola Facultade nas convocatorias de maio e xuño/xullo. En devandito exame o estudiantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 60% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 40% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Alumnado semipresencial

É altamente recomendable a asistencia á presentación da materia o primeiro día de clase.

É necesario que se dean de alta en FAITIC para a consulta do material e entrega de probas.

Para optar á avaliación continua é obrigatorio asistir a dúas sesións de tutoría, cuxa data comunicar a través de FAITIC ao comezo do curso. Si non se asiches ás sesións de tutoría deberá optar pola avaliación única.

Para ter dereito á avaliación continua o alumnado semipresencial deberá realizar, obrigatoriamente, as actividades sobre cada tema que se proporcionarán en FAITIC e entregalas no prazo acordado, tamén a través da plataforma. Si non se entregan estas probas nas datas marcadas deberá presentarse á avaliación única.

A nota resultante da avaliación continua será a suma de ata un 40% do total de resolución de problemas e ata un 60% do total da proba de desenvolvemento que se efectuará o día sinalado pola Facultade. En caso de suspender poderase presentar ao exame fixado pola Facultade na convocatoria de xuño/xullo que consistirá nunha proba global sobre a totalidade da materia do programa. Deberase contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 60% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 40% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

De la Cruz, Juana Inés, **Poesía Lírica**, Cátedra,

Núñez Cabeza de Vaca, Álvar, **Nafragios**, Cátedra,

Carpentier, Alejo, **El Siglo de las Luces**, Cátedra,

Oviedo, José Miguel, **Historia de la literatura hispanoamericana I**, Alianza, 1995

Sigüenza y Góngora, Carlos de, **Infortunios de Alonso Ramírez**, Vicerrectorado de Investigación, Desarrollo e Inno, 2003

Todorov, Tzvetan, **La conquista de América. El problema del otro**, Siglo XXI,

Concolorcorvo, **Lazarillo de ciegos caminantes**, Emec,

Vélez, Iván, **Sobre la leyenda negra**, Encuentro, 2014

Inca Garcilaso de la Vega, **Comentarios reales**, Cátedra,

Cid Pérez, José y Dolores Martí de Cid (eds.), **Teatro indoamericano colonial**, Aguilar,

De Mier, Servando Teresa, **Memorias. Un fraile mexicano desterrado en Europa**, Trama Editorial, 2012

León-Portilla, Miguel, **La tinta negra y roja: Antología de poesía Náhuatl**, Galaxia/Gutenberg,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Literatura hispanoamericana II/V01G400V01937

Outros comentarios

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudiantado da súa responsabilidade neste aspecto.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudiantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma FAITIC (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos anuncios e datas das diferentes probas.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo estudiantado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

-Actividades introductorias: Actividade encamiñada a tomar contacto e reunir información sobre o estudiantado, así como a presentar a materia, a través das ferramentas de *teledocencia Campus Remoto e Faitic. Esta sesión impartida en modalidade síncrona na aula virtual poderá ser gravada para que o estudiantado con problemas de conectividade poida acceder a elas de forma asíncrona.

-Lección Maxistral: Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo no horario oficial establecido pola facultade, a través das ferramentas de teledocencia Campus Remoto e Faitic. As sesións impartidas en modalidade síncrona nas aulas virtuais poderán ser gravadas para que o estudiantado con problemas de conectividade poida acceder a elas de forma asíncrona.

-Resolución de problemas: O estudiantado realizará exercicios a través da modalidade asíncrona, baixo as directrices e supervisión da profesora. Para a realización destas actividades o estudiantado deberá ler as lecturas e demais materiais proporcionados na plataforma Faitic.

* Metodoloxías docentes que se modifican
Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

A atención personalizada realizarase no despacho virtual da profesora, en horario de *tutorías oficiais, baixo a modalidade de concertación previa e a través do correo electrónico.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir
Ningunha

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

As novas lecturas estarán dispoñibles para o estudiantado na plataforma Faitic.

* Outras modificacións
Ningunha

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

-Primeira edición das actas (xaneiro-maio):

O estudiantado que siga o sistema de avaliación continua realizará un exame ao final do cuadrimestre, que coincidirá coa data establecida no calendario oficial de exames da FFT, no que a cualificación suporá o 60% da nota final. Esta proba, que se realizará en modalidade síncrona, consiste no desenvolvemento dunha pregunta sobre o temario. Escribírase a man e asinará para daquela ser subida a Faitic. Durante o tempo de realización da proba a profesora estará dispoñible en Faitic a través do chat para responder as dúbidas que poidan xurdir. Naqueles casos de sospeita de práctica irregular ou problemas de conexión do estudiantado está proba será substituída por un exame oral. Por correo comunicarase a cada estudante o día, hora e duración do exame oral coa suficiente antelación.

De forma paralela ao desenvolvemento dos temas, o alumnado realizará diversas probas previamente anunciadas como comentario de textos, recensións, control de lecturas que deberán ser subidas a FAITIC nas datas anunciadas. Estas probas conforman até o 40% da nota final.

O estudiantado que non siga o sistema de avaliación continua terá avaliación única mediante un exame obrigatorio na data oficial establecida no calendario de exames da FFT. Esta proba, que se realizará en modalidade síncrona, consiste na realización a través de FAITIC dun exame no que o estudiantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 60% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 40% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. O exame será subido a FAITIC o día e hora sinalados pola Facultade, realizado a man e asinado para ser subido á plataforma

en formato pdf ou jpg ao final da hora sinalada pola Facultade para a realización da proba. Durante o tempo de realización do exame a profesora estará dispoñible en FAITIC a través do chat para responder as dúbidas que poidan xurdir. Naqueles casos de sospeita de práctica irregular ou problemas de conexión do estudiantado esta proba será substituída por un exame oral comunicándolle por correo a cada estudante o día, hora e duración do exame oral coa suficiente antelación.

Na segunda edición de actas (xuño-xullo)

Na segunda edición o estudiantado deberá realizar un exame obrigatorio na data oficial establecida no calendario de exames da FFT. Esta proba, que se realizará en modalidade síncrona, consiste na realización a través de FAITIC dun dun exame no que o estudiantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 60% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 40% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. O exame será subido a FAITIC o día e hora sinalados pola Facultade, realizado a man e asinado para ser subido á plataforma en formato pdf ou jpg ao final da hora sinalada pola Facultade para a realización da proba. Durante o tempo de realización do cuestionario a profesora estará dispoñible en Faitic a través do chat para responder as dúbidas que poidan xurdir. Naqueles casos de sospeita de práctica irregular ou problemas de conexión do estudiantado esta proba será substituída por un exame oral comunicándolle por correo a cada estudante o día, hora e duración do exame oral coa suficiente antelación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura hispanoamericana II**

Materia	Literatura hispanoamericana II			
Código	V01G400V01937			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Fariña Busto, María Jesús			
Profesorado	Fariña Busto, María Jesús			
Correo-e	mbusto@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo dos principais autores, autoras e obras da literatura hispanoamericana desde o século XIX ata a actualidade.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT4	Capacidade para adaptarse a novas situacións.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT7	Apreciación da diversidade e a multiculturalidade.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias				
Coñecemento dos principais fitos da literatura escrita en lingua española, con especial atención aos contextos socioculturais en que se producen	CB1	CG1	CE3	CT2	
	CB2	CG2	CE6	CT4	
	CB5	CG5	CE9	CT6	
		CG7		CT7	
				CT8	
				CT9	
				CT10	

Contidos

Tema	
1. Romanticismo	1.1. Independencia e novos contextos 1.2. A novela romántica Gertrudis Gómez de Avellaneda, Sab

2. A crise de fin de século	2.1. A crise de fin de século 2.2. "Quen somos". O ensaio modernista -Selección de textos-
3. Entre o Modernismo e as vangardas	3.1. As "poetas posmodernistas" Alfonsina Storni e Delmira Agustini. Selección de textos
4. Creacionismo e outros ismos	4.1. Vicente Huidobro, Altazor o el viaje en paracaídas 4.2. César Vallejo, Poemas humanos
5. Cara unha nova narrativa	5.1. Horacio Quiroga, "El almohadón de plumas" e "El hombre muerto" 5.2. María Luisa Bombal, "La amortajada"
6. Narrativa do boom e o postboom	6.1. Ernesto Sabato, El túnel 6.2. Alejo Carpentier, El reino de este mundo 6.3. Jorge Luis Borges, "La casa de Asterión", "La cautiva" e "El informe de Brodie" 6.4. Juan Rulfo, Pedro Páramo 6.5. Manuel Puig, El beso de la mujer araña
7. A diversidade no conto das tres últimas décadas	7.1. Silvina Ocampo, "Jardín de infierno" (Cornelia frente al espejo, 1988) 7.2. Luisa Valenzuela, "La llave" (Simetrías, 1993) 7.3. Renée Ferrer, "El ovillo" e "Helena" (La seca y otros cuentos, 1986) 7.4. Andrés Neuman, "El fusilado" e "Las cosas que no hacemos" (Hacerse el muerto, 2011) 7.5. Daína Chaviano, "Estirpe maldita" (Extraños testimonios, 2016)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	0	30
Actividades introdutorias	2	0	2
Presentación	16	40	56
Debate	18	32	50
Traballo tutelado	2	26	28
Eventos científicos	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	55	57

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Sesións sobre contextos e movementos histórico-literarios
Actividades introdutorias	Presentación da materia e descrición dos seus obxectivos
Presentación	Exposicións na aula sobre diversos aspectos das lecturas obrigatorias
Debate	Reflexión sobre temas, obras e intereses estéticos de cada época literaria
Traballo tutelado	Realización dun traballo escrito sobre algunha cuestión relativa a unha o varias das obras de lectura obligatoria
Eventos científicos	Conferencia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Atención aos problemas que se formulen nas distintas presentacións
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e indicacións sobre a planificación do traballo

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Os contidos desenvolvidos nas sesións maxistras serán avaliados a través das reflexións na aula	10	
Presentación	Exposición na aula sobre diferentes aspectos dos movementos literarios e das obras leídas	10	CB1 CB2 CG2 CG5 CE9 CT2 CT6 CT8 CT9 CT10
Debate	O debate referirase a reflexións sobre temas, obras e intereses estéticos de cada época literaria	15	

Traballo tutelado	Traballo escrito sobre algún aspecto dunha ou de varias das lecturas obrigatorias do programa	10	CB5	CG1	CE6	CT2
				CG5	CE9	CT6
						CT7
						CT10
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba escrita sobre algúns aspectos das obras de lectura obligatoria, así como tamén comentarios dalgún fragmento das mesmas. O coñecemento dos contidos expostos nas sesións maxistras serán avaliados, igualmente, a través destas probas	55	CB1	CG2	CE6	CT6
			CB5	CG5	CE9	CT7
						CT9
						CT10

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. AVALIACIÓN CONTINUA (asistencia a clase dun 80%):

A nota resultará da ponderación das calificacións das exposicións e debates de clase, o traballo escrito e as probas de resposta larga e o análise de textos.

Será **requisito** para superar cada unha destas actividades a correcta exposición oral e escrita, é dicir, o uso pertinente dos signos de puntuación, a corrección ortográfica, o orde e claridade expositiva e a limpeza dos exercicios.

A data da proba-exame coincidirá con aquela fixada oficialmente pola Facultade para o alumnado de avaliación única.

2. AVALIACIÓN ÚNICA

As alumnas e alumnos que non poidan asistir ás clases terán que realizar, ademais de proba-exame, un traballo sobre algún aspecto relativo aos contidos da asignatura. Por esta razón, é importante que se poñan en contacto con profesora durante as primeiras semanas do cuadrimestre.

Neste caso, o valor do traballo será do 25% e o da proba-exame do 75%, o que significa que será preciso aprobar esta última proba para sumar a nota do traballo.

Proceden, igualmente, para aprobar, os **requisitos** indicados a propósito da avaliación continua.

A proba-exame realizarase na data fixada oficialmente pola Facultade.

3. SEMIPRESENCIALIDADE

O alumnado semipresencial terá que realizar a proba-exame (de características similares ás da avaliación continua) ademais de resolver algunhas probas de resposta curta e larga que se realizarán a través da plataforma virtual. Realizará tamén un breve traballo (sobre algún/s aspecto/s das obras de lectura obligatoria) a través do cal dar conta das súas capacidades críticas e analíticas.

Os **requisitos** para superar estas probas son idénticos ós da avaliación continua (véxase arriba)

A proba-exame celebrarase na data fixada oficialmente pola Facultade.

4. CONVOCATORIA DE XULLO. En todos os casos, a convocatoria de xullo terá lugar na data fixada pola Facultade. Nesta convocatoria, a avaliación realizarase a través de probas de resposta curta, de probas de ensaio e de análise de textos.

NOTA: Naquel tipo de probas no que se faga uso de fontes bibliográficas secundarias, estas terán que aparecer referidas adecuadamente. Plaxiar unha fonte, é dicir, transcribila literalmente facéndoa pasar por discurso propio, invalidará inmediatamente o exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Sáinz de Medrano, Luis, **Histoia de la literatura hispanoamericana, desde el Modernismo**, Taurus, 1989

Bibliografía Complementaria

Franco, Jean, **Historia de la literatura hispanoamericana a partir de la independencia**, Ariel, 1987

Íligo Madrigal, Luis, ed., **Historia de la literatura hispanoamericana, vol II**, Cátedra, 2015

Shaw, Donald, **Nueva narrativa hispanoamericana: boom, posboom, posmodernismo**, Cátedra, 2005

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Literatura hispanoamericana I/V01G400V01936

Outros comentarios

---

1. As obras de lectura obligatoria aparecen indicadas en cada un dos apartados de cada tema (sección Contidos)

A bibliografía complementaria específica sobre cada época e cada autor/a do programa facilitarase a través da plataforma virtual. Tamén a través desta plataforma achegaranse as indicacións e materiais pertinentes para o alumnado semipresencial.

2. Para o alumnado ERASMUS (de habelo) os requisitos serán os mesmos en todos os aspectos da materia.

3. O horario de titorías entregarase no comezo do cuadrimestre. As consultas enviadas por correo-e serán respondidas dentro dese mesmo horario.

Plan de Continxencias

Descrición

DESENVOLVEMENTO DA MATERIA NO CASO DE CIRCUNSTANCIA DE EMERXENCIA SANITARIA

1. Desenvolvemento da materia

O alumnado disporá dende o comezo do cuadrimestre dun cronograma que recolla a secuencia de desenvolvemento dos contidos da mesma. Tendo en conta que estos se apoian fundamentalmente na lectura de textos literarios, tocante a este aspecto, en caso de circunstancia de emerxencia sanitaria sobrevida, será relativamente fácil a adaptación a un sistema non presencial. No que respecta á metodoloxía, a [Lección maxistral] sería substituída polo aporte de materiais de diverso tipo a través da plataforma faitic e a través de titorías virtuais co grupo, nas que poderían facerse igualmente reflexións e debates semellantes (é un modo de falar) aos desenvolvementos habitualmente na aula.

Do mesmo xeito que nunha situación de docencia normal, o alumnado recibirá as referencias bibliográficas correspondentes a cada tema e lecturas obrigatorias do programa a través do faitic. É moi importante, por isto, que preste a máxima atención aos avisos e materiais que se subirán á plataforma.

2. Avaliación

O deseño da avaliación da materia no seu formato presencial, apóiase en varios tipos de proba: os contidos das leccións maxistrais, traballo tutelado e exposicións e debates na aula, cuxo resultado representa un 45% da cualificación da materia; e unha proba exame consistente en preguntas de desenvolvemento, o resultado do cal representa o 55%.

Se a situación o requirise, este deseño veríase modificado nos seguintes termos:

a) Caso de situación de ausencia total de presencialidade: un 80% da cualificación corresponderá á suma dos resultados de exposicións escritas sobre cada lectura do programa (que o alumnado remitirá á profesora no tempo e forma requeridos) e un 20% a debates realizados en titorías de grupo virtuais.

b) Caso de situación combinada entre presencialidade e non presencialidade: un 65% da cualificación corresponderá á suma dos resultados de exposicións escritas sobre cada lectura do programa (que o alumnado remitirá á profesora no tempo e forma requeridos) e un 35% as actividades de aula desenvolvidas no período de docencia presencial.

En ningún caso se modifican, en cambio, os requisitos para superar as probas. Como se di na Guía docente: [Será requisito para aprobar cada unha das actividades a correcta expresión oral e escrita, é dicir, o uso pertinente dos signos de puntuación, a corrección ortográfica, a orde e claridade na exposición e a limpeza dos exercicios. Por outro lado, naquel tipo de probas no que se faga uso de fontes bibliográficas secundarias, estas terán que aparecer referidas adecuadamente; plaxiar unha fonte, é dicir, transcribila literalmente facéndoa pasar por discurso propio, invalidará inmediatamente o exercicio.

Para o alumnado semipresencial, no caso de producirse esta emerxencia, o desenvolvemento e avaliación da materia coincidirían coa do alumnado presencial (nos termos arriba expostos).

Por outro lado, de se impor unha modalidade docente mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá na clase, seguindo a outra parte as clases dun modo síncrono (preferentemente) ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que na modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Informática para lingüística**

Materia	Informática para lingüística			
Código	V01G400V01955			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Diccionarios electrónicos**

Materia	Diccionarios electrónicos			
Código	V01G400V01956			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Producción multimodal de textos dixitais**

Materia	Producción multimodal de textos dixitais			
Código	V01G400V01957			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OP	4	2c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas textuais: Poesía				
Materia	Prácticas textuais: Poesía			
Código	V01G400V01965			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Angueira Viturro, Anxo			
Profesorado	Angueira Viturro, Anxo			
Correo-e	angueira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Prácticas de creación, crítica e edición de textos poéticos.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Desenvolver as habilidades de creación e de crítica poética.	CB1 CG4 CE3 CT2 CB2 CG6 CE6 CT3 CB5 CG8 CE9 CT6 CE10 CT8 CE17 CT9 CT10 CT11 CT12

Buscar un estilo propio a partir da experiencia, da práctica e da retroalimentación da aprendizaxe.	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9 CE10 CE17	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Comprender os procesos creativo e crítico para mellorar as técnicas de expresión poética.	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9 CE10 CE17	CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos

Tema	
Obradoiro de prácticas para a creación e a crítica de textos poéticos, de calquera modalidade e subxénero	Poesía e música. Poesía e ritmo. Poesía e espazo. Poesía e voz.
Presentación de orixinais de forma profesional segundo os estándares habituais da edición (impresa e dixital).	Presentación e formatos Edición e formatos
Comprensión do fenómeno editorial, en especial do mercado do público lector e dos instrumentos da edición profesional.	Poesía e campo literario

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	32	36	68
Traballo tutelado	13	36	49
Resolución de problemas	3	30	33

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	O desenvolvemento da aula farase a partir de explicacións sobre cada tema nas que se vaian introducindo tamén os textos pertinentes. O alumnado semipresencial deberá asistir a sesións de titoría, que se celebrarán a razón de unha por mes, aproximadamente. Ademais, disporán en Fatic de cuestionarios, apuntamentos, presentacións gráficas e vídeos e outro material diverso que consideren os profesores.
Traballo tutelado	Serán necesarios ás veces para completar as explicacións da aula. O alumnado semipresencial deberá realizar os mesmos traballos presentándoos por escrito, via correo electrónico ou segundo acorde cos profesores.
Resolución de problemas	Na aula faremos lecturas e comentarios dos textos máis salientables, dedicándolle a última parte de cada unha das sesións, que o alumnado deberá completar con outras lecturas e comentarios suxeridos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O profesor responderá ás consultae ou dúbidas individuais, e fará suxestións específicas segundo os interese e aptitudes de cada alumno.
Resolución de problemas	Cada traballo será titorizado individualmente polo profesor durante a súa realización (sexa por medio de titorías presenciais, sexa mediante correo electrónico, etc.). Cada alumno recibirá, a posteriori, un comentario específico sobre o seu traballo.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Lección maxistral	As lecturas e comentarios realizados na aula, así como todas as lecturas que se vaian propondo, serán obxecto de avaliación. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de maneira presencial na data oficial de exames da FFT.	15			CE3 CE6 CE9 CE10	CT3
Traballo tutelado	Os contidos desenvolvidos ao longo do cuadrimestre avaliaranse mediante un exame ao final do mesmo na data oficial da Facultade. O alumnado semipresencial tamén está obrigado a realizar estas probas de maneira presencial na mesma data.	70	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9 CE10 CE17	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas	O discente preparará en grupo ou en solitario comentarios de texto e informacións concisas para ser expostas na aula. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas vía telemática no prazo que se fixe.	15	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9 CE10 CE17	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado, tanto presencial como non presencial, que se presente á "segunda edición de actas" realizará unha proba por escrito (na data oficial, segundo o calendario da FFT) con contidos pertencentes a todo o temario, incluíndo:

1.- recoñecemento de textos, 2.- comentario de textos, 3.- preguntas curtas de resposta curta e 4.- preguntas longas para desenvolver.

En función do desenvolvemento do curso e da actividade desenvolvida por cada un dos discentes algún(s) destes apartados pode(n) non ser necesario(s).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Casas, Arturo, **Antoloxía consultada da poesía galega 1976-2000**, Tris-Tram, 2004

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-II/V01G400V01927

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo/V01G400V01924

Plan de Continxencias

Descrición

Mantéñense metodoloxías, contidos, avaliación e titorías na docencia realizada a través das ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (aulas e despachos virtuais, correo electrónico e Faitic).

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas textuais: Novos formatos**

Materia	Prácticas textuais: Novos formatos			
Código	V01G400V01966			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Fernández Álvarez, Manuel Santiago Luna Selles, Carmen			
Profesorado	Fernández Álvarez, Manuel Santiago Luna Selles, Carmen			
Correo-e	manuelforcadela@gmail.com virginials@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Taller de prácticas para a creación de textos destinados a novos formatos ou a formatos audiovisuais.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG3	Capacidade do estudiantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Desenvolver as habilidades de creación de textos para novos formatos: blogues, práctica discursiva en redes sociais, guións audiovisuais, presentacións documentais.	CB1 CB2 CB5	CG3 CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9 CE10 CE15 CE17 CE18	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Comprender o proceso creativo para mellorar as técnicas de expresión discursiva.	CB1 CB2 CB5	CG3 CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9 CE10 CE15 CE17 CE18	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos

Tema	
BLOQUE#1 Semiótica da mirada.	1.1. Definición da mirada. 1.1.1. Ver vs. mirar. 1.1.2. Cadro semiótico: Ver sen mirar/Mirar sen ver. 1.2. Formas de mirar sen ver: Lectura, soño, cegueira, ficción, ideoloxía. 1.3. A construción da mirada 1.3.1. A perspectiva diegética. 1.3.2. Tempo e lugar da mirada. 1.3.3. Tempo e lugar do mirar sen ver. 1.3.4. Cronos e Aión. 1.4. Exemplos cinematográficos: Wim Wenders e A. Tarkovsky.
BLOQUE#2 O libro de artista.	2.1. Concepto do libro como obra de arte. Orixe e evolución até a actualidade. 2.2. Interdisciplinaridad. 2.3. Tipos de libros de artista.
BLOQUE#3 Prácticas e culturas dixitais: unha aproximación teórica.	3.1. Novas formas de organización textual: formas intermediales e arte de novos medios. 3.2. Culturas algorítmicas e de interface. 3.3. Escrituras expandidas. 3.4. Prácticas de redes de activistas en Internet, a produción artística multimedia ou os saberes de comunidades dixitais. 3.5. Novos formatos de prácticas culturais: microcuentos, tuits, minirelatos, as redes sociais, os book trailers ou os nanometrajes.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	4	0	4
Estudo previo	0	20	20
Debate	4	10	14
Traballo tutelado	20	20	40
Lección maxistral	20	0	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	52	52

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Introdución conceptual ao tres bloques da materia.
Estudo previo	Lecturas e visionados previos á exposición de temas.
Debate	Debates críticos en clase sobre temas e conceptos da materia.
Traballo tutelado	Realización de propostas prácticas na aula individuais e/ou en grupo na que se aplicarán os conceptos aprendidos.
Lección maxistral	Desenvolvemento desde o punto de vista teórico e historiográfico dos temas da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Traballo tutelado	Consulta de dúbidas en horas de tutorías.
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Consulta de dúbidas en horas de tutorías.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo previo	Resumos de lecturas: As/vos estudantes deberán escoller 2 lecturas das asignadas para facer dous comentarios/resumos de lectura. Cada resumo, de non menos de 2500 palabras (5 páxinas), son unha interpretación orixinal analítica baseada nun dos argumentos ou temas da lectura (NON son un resumo do texto) e deberán ser entregados nas datas que se coordinarán ao comezo do curso.	10	CE6 CT6 CE9 CT8 CE17 CT9 CT10 CT11
Debate	Participación activa e informada: O curso terá un formato de seminario e avaliarase a asistencia e participación activa nas clases, nas actividades do curso, e a participación na plataforma dixital (FAITIC ou BLOGUE) creada especificamente para os contidos do mesmo.	10	CB1 CG3 CE18 CT3 CG4 CT8 CG8 CT12
Traballo tutelado	Diferentes actividades prácticas nas que se apliquen os contidos e conceptos da materia.	40	CB2 CE6 CT6 CE10 CT8 CE17 CT9 CE18 CT10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Un traballo final consiste en escoller un concepto clave ou tema específico de entre as diferentes prácticas, teorías e pensadores que estudaremos neste curso e defínilo, explicar a súa pertinencia analítica e representalo nun formato orixinal, xa sexa dixital ou analóxico. A súa entrega está contemplada para as últimas semanas de clases xunto a unha presentación oral persoal para o resto do alumnado.	40	CB5 CG3 CE6 CT8 CG8 CE10 CT9 CE18 CT10

Outros comentarios sobre a Avaliación

REQUISITOS:

Os requisitos máis importantes para este curso son: (1) Unha lectura coidadosa e crítica dos textos; (2) A participación activa e informada en discusións de clase; 3) Puntualidade e conciencia en todas as actividades e tarefas do curso.

* Recómendase aos/as estudantes que revisen e coñezan tanto o Código de Ética como os regulamentos ao redor do Plaxio Académico.

*Para os/as estudantes semipresenciais, é un requisito indispensable do curso darse de alta na plataforma dixital (FAITIC ou BLOGUE) creada especificamente para os contidos do mesmo, ata a segunda semana de iniciado o curso. A través da plataforma actualizaranse os contidos do mesmo e proveranse os recursos. Tomarase en conta **os controis/reportes de acceso** á plataforma dixital dos/as estudantes cada semana, para a avaliación final. O resto de requisitos e datas de entrega serán os mesmo que para o resto do alumnado, incluíndo a presentación final.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Strehovec, J., **Text as Ride: Electronic Literature and New Media Art**, West Virginia University Press, 2016
- Crary, J., **24/7 el capitalismo tardío y el fin del sueño**, Ed. Paidós, 2015
- de Amo Sánchez-Fortún, J. M., **Formación literaria, hipertextos y web 2.0 en el marco educativo (Vol. 3)**, Universidad Almería, 2015
- Greimas, Algirdas Julien, **Semiótica : diccionario razonado de la teoría del lenguaje**, Gredos, 1992
- Soto Ivars, Juan, **Arden las redes. La poscensura y el nuevo mundo virtual**, Debate, 2017
- De Certeau, Michel, **La invención de lo cotidiano**, Universidad Iberoamericana, 1996
- Rosenberg, J., & Baldwin, S., **Word Space Multiplicities, Openings, Andings**, West Virginia University Press, 2015
- Rettberg, J. W., & Tomaszek, P., **Electronic Literature Communities**, ELMCIP núm 4, 2015
- Johanna Drucker, Centro Cultural Koldo Mitxelena, **Nómadas y bibliófilos: concepto y estética en los libros de artista**, Diputación Foral de Guipuzkoa, 2003
- Crespo Martín, B., **El Libro-Arte. Concepto y proceso de una creación contemporánea**, VDM. Verlag Dr. Müller, 2009
- Hellion, M. (ed.), **Libros de Artista**, Turner, 2003
- Danielewski, Mark Z., **La casa de hojas**, Alpha Decay/Pálido fuego, 2013
- Aira, César, **Sobre el arte contemporáneo seguido de En La Habana**, Randon House, 2016

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ao estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma FAITIC (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos anuncios e datas das diferentes probas.

Os requisitos para o alumnado Erasmus serán os mesmos que para o alumnado propio.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo estudantado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Mantéñense todas as metodoloxías. En caso de necesidade impartiranse en modalidade síncrona na aula virtual e utilizaranse as ferramentas de teledocencia Campus Remoto e faitic. No referente ao traballo tutelado realizarase a través da modalidade asíncrona, baixo as directrices e supervisión do profesorado. Para a realización destas actividades o estudantado deberá ler as lecturas e demais materiais proporcionados na plataforma Faitic.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

A atención personalizada realizarase no despacho virtual do profesorado, en horario de tutorías oficiais, baixo a modalidade de concertación previa e a través do correo electrónico.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir.

Ningunha.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe.

As novas lecturas estarán dispoñibles para o estudantado na plataforma Faitic.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Primeira edición das actas (xaneiro-maio)

O estudantado que siga o sistema de avaliación continua terá que entregar os exercicios e probas a través da plataforma faitic na data sinalada de entrega. De non facelo terá que acollerse á avaliación única.

O estudantado que non siga o sistema de avaliación continua terá avaliación única mediante un exame obrigatorio na data oficial establecida no calendario de exames da FFT. Esta proba, que se realizará en modalidade síncrona, consiste na realización a través de FAITIC dun exame no que o estudantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 40% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 60% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 2 na parte teórica e un 3 na práctica. O exame será subido a FAITIC o día e hora sinalados pola Facultade, realizado a man e asinado para ser subido á plataforma

en formato pdf ou jpg ao final da hora sinalada pola Facultade para a realización da proba. Durante o tempo de realización do exame o profesorado estará dispoñible en FAITIC a través do chat para responder as dúbidas que poidan xurdir.

-Na segunda edición de actas (xuño/xullo).

Na segunda edición o estudiantado deberá realizar un exame obrigatorio na data oficial establecida no calendario de exames da FFT. Esta proba, que se realizará en modalidade síncrona, consiste na realización a través de FAITIC dun exame no que o estudiantado deberá contestar varias preguntas teóricas e prácticas relacionadas co temario. A parte teórica, que representará o 40% da nota, versará sobre contidos relacionados co temario. A parte práctica, que representará o 60% da nota, incluírá aspectos do programa traballados nas clases prácticas. Para poder superar o exercicio na avaliación única será necesario obter, como mínimo, un 2 na parte teórica e un 3 na práctica. O exame será subido a FAITIC o día e hora sinalados pola Facultade, realizado a man e asinado para ser subido á plataforma en formato pdf *ou jpg ao final da hora sinalada pola Facultade para a realización da proba. Durante o tempo de realización do exame o profesorado estará dispoñible en Faitic a través do chat para responder as dúbidas que poidan xurdir.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas textuais: Ensaio				
Materia	Prácticas textuais: Ensaio			
Código	V01G400V01967			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina Lingua española			
Coordinador/a	Navaza Blanco, Gonzalo Rodríguez Barcia, Susana			
Profesorado	Navaza Blanco, Gonzalo Rodríguez Barcia, Susana			
Correo-e	susanarbarcia@gmail.com gnavaza@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es/index.php/es/			
Descrición xeral	Prácticas de creación e crítica de textos argumentativos ou especulativos, de orde científico-literaria, especialmente en galego e español.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CE19	Capacidade para avaliar críticamente a bibliografía consultada e encadrala nunha perspectiva teórica.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

Desenvolver as habilidades de creación e crítica de textos para discursos argumentativos ou de ensaio.	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE7 CE10 CE17 CE19	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Comprender os procesos creativo e críticos para mellorar as técnicas de argumentación ou construción de discursos de carácter científico ou de divulgación xornalística.	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE7 CE10 CE17 CE19	CT2 CT9 CT10 CT11 CT12
Saber elaborar un comentario de texto, unha reseña crítica ou unha reflexión breve de natureza ensaística.	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE7 CE10 CE17 CE19	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos

Tema	
BLOQUE 1: Ensaio: aspectos xerais	1.1. Entre a realidade e a ficción: ensaio e literatura. 1.2. Características do ensaio. 1.3. O ensaio como ferramenta didáctica.
BLOQUE 2: De Montaigne ao ensaio contemporáneo	2.1. A orixe do ensaio. 2.2. O ensaio no século XX. 2.3. O ensaio no século XXI.
BLOQUE 3: Guía para a escritura dun ensaio.	3.1. Aspectos ortotipográficos. 3.2. Estrutura. 3.3. Recomendacións para a redacción. 3.4. Problemas frecuentes.
BLOQUE 4: Obradoiro de escritura de ensaios	4.1. Ciencia e divulgación: prácticas de reformulación divulgativa e redacción de ensaios científicos. 4.2. Ensaio literario e humanístico.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Obradoiro	32	96	128
Traballo tutelado	10	20	30
Lección maxistral	28	28	56
Traballo	0	7	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación da materia e explicación da guía docente.
Obradoiro	Actividades prácticas de redacción de ensaios en galego e en español.
Traballo tutelado	Actividades prácticas de lectura e comentario crítico de textos ensaísticos.
Lección maxistral	Actividade teórica. Exposición por parte dos docentes dos fundamentos teóricos principais da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Os obradoiros de redacción de textos ensaísticos requiren de atención personalizada por parte dos docentes. Por un lado, proporcionaranse indicacións ao longo das sesións presenciais; por outro lado, no horario de tutorías tamén poderán realizarse consultas. Ademais, a través do correo electrónico tamén se atenderán dúbidas. No caso do alumnado semipresencial os mecanismos de atención serán os mesmos e, ademais, tamén se fixarán tutorías específicas de carácter obrigatorio.

Traballo tutelado Os traballos de lectura e crítica de textos ensaísticos requiren de atención personalizada por parte dos docentes. Por un lado, proporcionaranse indicacións ao longo das sesións presenciais; por outro lado, no horario de titorías tamén poderán realizarse consultas. Ademais, a través do correo electrónico tamén se atenderán dúbidas. No caso do alumnado semipresencial os mecanismos de atención serán os mesmos e, ademais, tamén se fixarán titorías específicas de carácter obrigatorio.

Probas	Descrición
Traballo	Para a realización do traballo de curso ofrecerase atención personalizada. Proporcionaranse indicacións nun documento que será subido a faitic nas primeiras semanas do curso; ademais, no horario de titorías tamén poderán realizarse consultas. Finalmente, a través do correo electrónico tamén se atenderán dúbidas. No caso do alumnado semipresencial os mecanismos de atención serán os mesmos e, ademais, tamén se fixarán titorías específicas de carácter obrigatorio.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Obradoiro	Entre as prácticas de redacción elaboradas ao longo do cuadrimestre, a/o alumna/o escollerá unha para que sexa avaliada. A extensión mínima será de 500 palabras. O documento será subido a Faitic no apartado correspondente e no prazo indicado na sección "Exercicios".	30	CB1	CG4	CT2	CT6 CT8
Traballo tutelado	Actividades prácticas de lectura e comentario crítico de textos ensaísticos. No caso do alumnado presencial, deberase expoñer oralmente unha reflexión crítica sobre o tema que aborden os textos lidos. No caso do alumnado semipresencial, a reflexión crítica sobre as lecturas deberá entregarse por escrito a través de faitic antes da data límite establecida ao inicio do curso.	30	CB1 CB2	CG4 CG6 CG8	CE3 CE7 CE17	CT2 CT3 CT9 CE19 CT10
Traballo	Trátase da realización dun traballo escrito no que se desenvolva un tema coas características do estilo ensaístico. O traballo deberá subirse a faitic en formato PDF ou en formato impreso aos docentes antes do 28 de abril de 2021.	40	CB5		CE17 CE19	CT2 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. PRIMEIRA EDICIÓN DE ACTAS (Maio-xuño 2021)

Avaliación continua

É obrigatorio realizar e entregar no prazo establecido das probas marcadas na avaliación. Os traballos non entregados ou entregados fóra de prazo non se avaliarán. A data límite de entrega do traballo e da actividade do obradoiro será o 28 de abril de 2021, a través de Faitic (apartado de exercicios) ou en formato impreso (nas sesións presenciais e antes do 28 de abril de 2021). Os traballos de aula serán realizados durante as sesións presenciais.

A cualificación na primeira edición de actas dos alumnos e alumnas que opten pola avaliación continua corresponderá ao cómputo das notas obtidas nas probas realizadas durante curso. Para superar a materia será necesario obter como mínimo un 4,75 en total.

Avaliación única

Neste caso, a avaliación poderá realizarse mediante un exame único, baseado nos contidos da materia, no que a nota constituirá o 100% da cualificación final.

Este exame terá lugar ao final do cuadrimestre e estará fixada no Calendario de exames establecido e publicado pola FFT.

A elección desta opción en ningún caso supón a perda do dereito á asistencia. Ao alumnado que escolla esta modalidade de avaliación recoméndaselle que consulte regularmente os documentos que se irán colgando en Faitic.

2. SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS (xullo 2021)

Na segunda edición de actas a avaliación levará a cabo exclusivamente mediante un exame único, baseado nos contidos da materia. Este exame terá lugar na data oficial de xullo aprobada pola Xunta de Facultade e que figura tamén no Calendario de exames.

Os alumnos e alumnas que non alcanzasen o aprobado na modalidade de avaliación continua e que se presenten nesta oportunidade de xullo deben ter en conta que non se gardarán en ningún caso as notas dos traballos de aula e do traballo

escrito.

3. ALUMNADO SEMIPRESENCIAL

O alumnado semipresencial seguirá a materia a través dos materiais que se irán subindo a Faitic xunto coas titorías presenciais que se fixarán ao comezo do curso. A avaliación do alumnado semipresencial coincidirá coa do alumnado presencial en canto ao traballo tuteado e á práctica do obradoiro (entregados a través de Faitic antes do 28 de abril de 2021), pero en lugar dos traballos de aula terán que entregar un ensaio (3000 palabras) cunha reflexión crítica sobre as lecturas indicadas ao longo do curso a través de faitic. Este ensaio terá un valor do 30% sobre a nota final, e os traballos (traballo e obradoiro) terán un valor do 70% da cualificación final.

4. OUTRAS OBSERVACIÓNS

Nos alumnos e alumnas de avaliación continua, no caso de que tras a avaliación conxunta sexan necesarios ata 0,25 puntos para superar a materia, terase en conta a asistencia e participación regular e activa na clase.

O estudiantado Erasmus poderá realizar as probas coa axuda dun dicionario.

Tanto no exame como no traballo escrito e no resto dos exercicios propostos ao longo do curso penalizaranse os erros ortográficos, os erros na expresión, as incoherencias sintácticas, etc.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Castilleja, Diana; Eugenia Houvenaghel; Dagmar Vandebosch, "**Introducción a El Ensayo Hispánico: cruces de géneros, síntesis de formas**", Droz S. A., 2012

Gracia, Jordi (ed.), **El ensayo español. Los contemporáneos**, Crítica, 1996

Navaza, Gonzalo, **Michel de Montaigne. Os ensaios (Escolma)**, USC e Fundación BBVA, 2016

Suárez Granda, Juan Luis, **El ensayo español del siglo XX (1900-1990)**, Akal, 1996

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase que o estudiantado Erasmus dispoña como mínimo dun nivel B1 de español.

Plan de Continxencias

Descrición

MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade de Vigo establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS, ATENCIÓN E AVALIACIÓN

As alternativas metodolóxicas en caso de docencia mixta e/ou non presencial serán síncronas (aulas xemelgas e despacho persoal do Campus Remoto) e asíncronas (Faitic). No apartado de atención personalizada e avaliación xa se especifica a adaptación metodolóxica que se levará a cabo en caso de ser precisa.

O acceso ao Despacho persoal de Susana Rodríguez Barcia (Sala 2186) no Campus remoto faise a través da ligazón e clave seguintes:

<https://campusremotouvigo.gal/public/836489612>

Contrasinal: q9bUtq7M

En resumo: Como plan de continxencia sobre a modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado asistirá ás aulas de forma presencial e outra parte seguirá as clases dun modo síncrono (preferentemente) ou asíncrono, o profesorado manterá as metodoloxías, a atención personalizada e os sistemas de avaliación como se indica para a modalidade presencial (coas especificacións recollidas), adaptando os grupos de estudantes e as quendas para cumprir coa normativa sanitaria que se

estableza no seu momento.

Nesta materia, independentemente da modalidade de ensino, as actividades entréganse a través de Faitic. No caso dos traballos de aula, de non poder desenvolverse de xeito presencial empregárase a aula xemelga no Campus Remoto.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Espectáculo teatral**

Materia	Espectáculo teatral			
Código	V01G400V01975			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Feminismos**

Materia	Feminismos			
Código	V01G400V01976			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estudios transatlánticos**

Materia	Estudios transatlánticos			
Código	V01G400V01977			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OP	4	2c
Lingua impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	V01G400V01991			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	O "Traballo de fin de grao" (TFG) é un traballo persoal que o discente debe facer de maneira autónoma baixo a titorización dun/ha docente da Facultade con docencia no grao. O TFG está orientado á avaliación das competencias asociadas ao título (Real Decreto 1393/2007). Xa que é un requisito para a graduación, debe entenderse como unha oportunidade de aprendizaxe que ilusione antes que coma un mero trámite.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG3	Capacidade do estudantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE4	Coñecemento básico da lingua latina e a súa cultura.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.

CE11	Coñecemento da evolución histórica interna e externa do español.
CE12	Coñecemento da evolución histórica interna e externa do galego.
CE13	Coñecemento da situación sociolingüística da lingua galega/española.
CE14	Coñecemento teóricos e metodolóxicos para o ensino da lingua materna.
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
CE19	Capacidade para avaliar criticamente a bibliografía consultada e encadrala nunha perspectiva teórica.
CE20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
CE21	Coñecemento teórico e práctico da fonética e da fonoloxía do galego, español e portugués.
CE22	Coñecemento da situación sociolingüística da lingua portuguesa.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT4	Capacidade para adaptarse a novas situacións.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT7	Apreciación da diversidade e a multiculturalidade.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
- Ser capaces de redactar un traballo, baseado nos coñecementos adquiridos no grao, cunha base teórica e metodolóxica.	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB1	CG2	CE2	CT2
	CB2	CG3	CE2	CT3
- Ser capaces de extraer conclusións dos resultados obtidos.	CB3	CG4	CE3	CT4
	CB4	CG5	CE4	CT5
- Saber adaptar o discurso escrito á situación académica, tanto no que respecta ao estilo, a estruturación e o uso de técnicas tipográficas.	CB5	CG6	CE5	CT6
		CG7	CE6	CT7
		CG8	CE7	CT8
- Saber adaptar o discurso oral á situación de defensa do traballo.		CG9	CE8	CT9
		CG10	CE9	CT9
			CE9	CT10
			CE10	CT11
			CE11	CT12
			CE12	
			CE13	
			CE14	
			CE15	
			CE16	
			CE17	
			CE18	
			CE19	
			CE20	
			CE21	
			CE21	
			CE22	
			CE22	
			CE27	

Contidos

Tema	
1. Contidos do grao	Calquera contido do grao pode ser obxecto do traballo
2. Redacción de textos académicos	2.1. Xeración de ideas 2.2. Organización de ideas 2.4. Argumentación 2.5. Redacción 2.4. Maquetación e ortotipografía 2.5. Presentación

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	0	150	150

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballo tutelado	O estudante desenvolve un traballo baixo as directrices e supervisión do profesor.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O estudante desenvolve un traballo baixo as directrices e supervisión do profesor.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	O estudante desenvolve un traballo baixo as directrices e supervisión do profesor.	100	CB1 CG1 CE1 CT1 CB2 CG2 CE2 CT2 CB3 CG3 CE3 CT3 CB4 CG4 CE4 CT4 CB5 CG5 CE5 CT5 CG6 CE6 CT6 CG7 CE7 CT7 CG8 CE8 CT8 CG9 CE9 CT9 CG10 CE10 CT10 CE11 CT11 CE12 CT12 CE13 CE14 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os baremos e porcentaxes da cualificación están determinados polo Regulamento do TFG da FFT e polas directrices para o TFG do grao.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Non haberá cambios nin nas metodoloxías nin nos contidos. A única diferenza será que as titorías personalizadas e a atención do tutor ou titora serán virtuais a través do campus remoto

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

No caso de que as medidas excepcionais asío esixan, a avaliación non será presencial, senón presencial virtual a través do campus remoto, pero o sistema seguirá sendo o mesmo mudando so o medio de comunicación.
